वर्गदृष्टि

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष ४ अङ्क १० पूर्णाङ्क १५५ २०७६ असोज ६ गते सोमबार Monday, 23 Sept., 2019 पृष्ठ ८ मूल्य रु. १०।-

अखिल नेपाल महिला संघ(क्रान्तिकारी)को कास्की जिल्लाको विस्तारित बैठक सम्पन्न

काठमाडौं । अखिल नेपाल महिला संघ(क्रान्तिकारी)को कास्की जिल्लाको विस्तारित बैठक सम्पन्न भयो । बैठकले जिल्ला समितिको पुनर्गठन गरी उर्मिला श्रीष मगरको अध्यक्षतामा तीन जना पछि थप्ने गरी १५ सदस्यीय जिल्ला समिति गठन गरेको छ । उक्त समितिका सदस्यहरूमा धनमाया थापा, दिलकुमारी पुन, विनीता तामाङ, बिना बुढाथोकी, कमला बराम, माया सुनार ,हीरा भण्डारी, तुली छन्त्याल, रमा महत र दुर्गा जिसी हुनुहुन्छ । बैठकले वर्गदृष्टि साप्ताहिक ग्राहक आफु पनि बन्ने अरुलाई पनि बनाउने अभियान चलाउने । वर्गदृष्टि र अनेम संघको मुखपत्र 'महिला ध्वनीको'लागि दसैं, तिहार र छठपर्वको अवसरमा विज्ञापन सङ्कलन गर्ने निर्णय गर्‍यो । साथै एक महिने अभियानलाई सफल पार्ने निर्णय पनि गर्‍यो ।

'विभेदकारी संविधान खारेज गर'

काठमाडौं । केपी शर्मा ओली नेतृत्वको सरकारले तीन दिनसम्म संविधान दिवस मनाउने उर्दीका साथ निकै तामझामसहित संविधान दिवस मनाइरहँदा यस पटक पनि देशैभर संविधान खारेजीको माग उठेको छ । ठाउँ ठाउँमा संविधान जलाइएको छ भने देशैभर विभिन्न कार्यक्रम गरी संविधान विभेदकारी भएको भन्दै यसको खारेजीको जोडदार आवाज बुलन्द भएको छ । सडकमै उत्रिएर नारा जुलुसका साथ संविधान खारेजीको माग भएको छ ।

असोज ३ अर्थात् शुक्रबार विशेष कार्यक्रमको आयोजना गरी निकै तामझामका साथ सैनिक मञ्च टुँडिखेलमा नेपाल सरकारले संविधान दिवस मनाइरहँदा संविधानको खारेजीको मागसहित व्यापक विरोध प्रदर्शनको तयारीमा नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) सम्बद्ध अखिल नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघलगायत संघ संगठनहरू जुटिरहेका थिए ।

विद्यमान संविधानले उत्पीडित वर्ग र समुदायको हित नगर्ने र संविधान पश्चगामी तथा सारतः प्रतिक्रियावादी रहेको भन्दै संविधानको खारेजीको पक्षमा उनीहरूले काठमाडौंको बसन्तपुरमा विशाल र्‍यालीसहित विरोध सभाको आयोजना गरे ।

अखिल नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ, नेपाल जनजाति महासंघ, मधेशसम्बद्ध विभिन्न संस्थाहरू, दलित, थारु मुस्लिम, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू लगायतका संघ संस्थाहरू विरोध प्रदर्शनमा उत्रिएका थिए । असोज- ३ कालो दिन भन्दै काठमाडौंको जुद्धशालिक, नयाँ सडक, इन्द्रचोक हुँदै उनीहरूको र्‍याली बसन्तपुरमा पुगेर सभामा ...बाँकी ५ पेजमा

असोज तीन कालो दिन !

● लक्ष्मीराम दङ्गाल

काठमाडौं । असोज तीन कालो दिन ! कालो संविधान खारेज गरौं !! भन्ने मूलनाराकासाथ अखिल नेपाल जनजाति माहासङ्घ,केन्द्रीय समिति, थरुहट थारुबान् राष्ट्रिय मोर्चा, तराइ मधेश राष्ट्रिय परिषद्लगायत विभिन्न सङ्घ संस्थाहरूको संयुक्त आयोजनामा विशाल जनप्रदर्शन तथा विरोधसभा सम्पन्न भयो । काठमाण्डुको वसन्तपुरबाट प्रारम्भ भएको उक्त कार्यक्रम असन,इन्द्रचोक,भोटाहिटिलगायत विभिन्न स्थानहरूको परिक्रमाका क्रममा सरकार तथा संविधानविरोधी नाराकासाथ हनुमान ढोका अगाडिको डबलीमा गएर कोणसभामा परिणत भएको थियो ।

कार्यक्रममा स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियनका देवनारायण यादव, लिम्बुबान्का विष्णु याक्सो लिम्बु, तराई मधेस राष्ट्रिय परिषदका सरोज राइ, नेवाः राज्य समूहका सुरज महर्जन, सङ्घीय शेर्पा मञ्चका टेण्डि शेर्पा, केन्द्रीय थरुहट मञ्चकी प्रेमा थारु र थरुहट समूहका सुरेन्द्र चौधरीले आ-आफ्नो धारणा प्रस्तुत गरेका थिए ।

उक्त कोणसभालाइ संवोधन गर्दै अखिल नेपाल आदिवासी जनजाति महासङ्घका अध्यक्ष प्रा.डा. ओम् गुरुङ्ले यो संविधान जारी भएको ४ वर्ष पुरा भएको उपलक्ष्यमा सरकारले यसलाई युगान्तकारी संविधान भएको घोषणा गरिरहेको सन्दर्भमा यसलाइ भव्यताकासाथ सम्पन्न गर्ने सरकारी निर्णयको टिका ...बाँकी ५ पेजमा

'संविधान दिवस मनाउने सरकारी उर्दी फासिवादको अभिव्यक्ति'

काठमाडौं । नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का स्थायी समिति सदस्य तथा देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपालका अध्यक्ष सिपी गजुरेलले प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको सरकार फाँसीवादी बाटोमा हिडेको आरोप लगाएका छन् । शनिबार काठमाडौंमा भएको 'हिन्द प्रशान्त रणनीति र नेपाल विषयक' कार्यक्रममा नेता गजुरेलले सरकारले केही गर्न नसकेपछि चौतर्फी आरोपको सामना गर्नुपरेको बताए ।

पार्टीबाहिर र पार्टीभत्रै पनि विरोध हुन थालेपछि त्यसलाई दमन गर्न सरकार लागिपरेको उनको अरोप छ । नेता गजुरेलले विरोध सामना गर्न नसकेपछि सरकारले आफ्ना अरिङ्गाल परिचालन गरेको बताए । उनले अहिले जनताले चुनावमा सरकारको दललाई भोट हालेकोमा पछुतो मान्न लागेको बताए ।

उनले भने, 'डबल नेकपा भित्रैबाट कामको विरोध हुन थालेपछि विरोध सहन नसकेर सरकार फासीवादी बाटोमा हिंडेको छ । एउटा पार्टीलाई त प्रतिबन्द्ध नै लगाइसक्यो । उनीहरूले प्रतिबन्ध लगाउनुको कुतर्क विप्लवले मलाई मार्न मान्छे पठाए भनेर पनि भने । प्रधानमन्त्रीलाई सुरक्षा नपुगेको भए भद्रकालीको जंगी अड्डामा गएर शासन चलाए हुन्छ । सिंगापुरबाट पनि चलाएकै हो । प्रचण्डसँग अहिले १ कम्पनी सुरक्षाकर्मी छन् । त्यसले पनि नपुगेको अर्को कम्पनी थपे हुन्छ ।'

नेता गजुरेलले सरकारले संविधान दिवस मनाउन उर्दी जारी गरेर पञ्चायतको शैलीको अभ्यास गरेको आरोप लगाए । उनले यो शैली पनि फासिवादकै अभिव्यक्ति हो । प्रधानमन्त्री ओली 'अरिङ्गाल इन चिफ' बनेको बताउदै टिभीमा सरकारलाई गाली गर्‍यो भनेर जिल्ला प्रवेश रोक लगाउने काम फाँसीवादको अभ्यास भएको बताए ।

उनले जनताले विकास गर्न भनेर सरकारमा पठाएपनि सरकारले भने अरिङ्गाल पठाउन थालेको बताउँदै अब सडक आन्दोलनको आवश्यकता अपरिहार्य बनेर गएको बताए ।

क्रान्तिकारी माओवादीको भक्तपुरमा गर्जन

काठमाडौं । नेकपा(कान्तिकारी माओवादी)को एक महिने राजनैतिक अभियान अन्तर्गत भक्तपुर जिल्ला स्थित तामाङ्ग राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चाको जिल्ला कमिटी निर्माण गरेको छ ।

पार्टी जिल्ला इन्चार्ज जीवनको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न उक्त भेलाका अन्य अतिथीहरूमा पार्टी जिल्ला सेक्रेटरी विवेक ,तारामुमोका केन्द्रीय महासचिव सुरेश तामाङ्ग, अखिल नेपाल टेडयुनियन महासघ भक्तपुर संयोजक रामकुमार दोङ्ग र तामाङ्ग मोर्चाका ३ न. प्रदेश संयोजक प्रेम तामाङ्ग रहेका थिए ।

भेलाको अध्यक्षता तथा सन्चालन मोर्चाका केस तथा जिल्ला अध्यक्ष पदम तामाङ्गले गरेका थिए । उक्त भेलालाई पार्टी जिल्ला सेक्रेटरी विवेक ,तारामुमोका केन्द्रीय महासचिव सुरेश तामाङ्ग, अखिल नेपाल ट्रेडयुनियन महासंघ भक्तपुर संयोजक रामकुमार दोङ्ग र तामाङ्ग मोर्चाका ३ न. प्रदेश संयोजक प्रेम तामाङ्गले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए ।

अनेमसंघ (क्रान्तिकारी) जिल्ला अध्यक्ष अप्सरा मगर, नेवा राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा जिल्ला अध्यक्ष कृष्ण प्रसाद धेमसु र देजमो नेपाल भक्तपुर सचिव रामहरि गनेजुको समेत अतिथीको रूपमा उपस्थिति रहेको थियो ।

भेलाले पदम तामाङ्गको अध्यक्षतामा १३ सदसीय जिल्ला समिति चयन गरेको छ । जसमा उपाध्यक्ष दान वहादुर तामाङ्ग, सचिव मदन तामाङ्ग, सदस्यहरू दिनेश तामाङ्ग, करुणराज थिङ, माया असली तामाङ्ग, दिलमाया तामाङ्ग लगायत रहेका छन् ।

निर्वाचित पधादिकारीहरूलाई जिल्ला इन्चार्ज जीवनले वद्याइ ज्ञापन गर्दै नेकपा(कान्तिकारी माओवादी)को गरेको वतए ।

अखिल नेपाल क्रान्तिकारी धातु तथा हस्तकला मजदुर संघको जिल्ला भेला सम्पन्न

काठमाडौं । अखिल नेपाल क्रन्तिकारी धातु तथा हस्तकला मजदुर सङ्घको काठमाण्डु जिल्ला भेला सङ्घका केन्द्रीय संयोजक दिनेश थापाको अध्यक्षता तथा कुमार घतानेको सञ्चालनमा सम्पन्न भयो । स्थानीय वामपन्थी नेता धनबहादुर पन्त तथा अखिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन महासङ्घका केन्द्रीय अध्यक्ष ईश्वर तिमिल्सिनाको प्रमुख आतिथ्यतामा बसेको सो भेलाले ११ जनाको जिल्ला सम्मेलन आयोजक समिति गठन गरेको छ। जसमा वेदराज दियाले संयोजक र सदस्यहरूमा राकेश घतानी, चन्द्रशङ्कर विश्वकर्मा, विजय विश्वकर्मा,रञ्जित मण्डल, धिराज हजुराल, साहेव डण्डुपात,सुशील खाती,विवेक गहतराज,भीम घिमिरे हुनुहुन्छ ।

लोकतन्त्र, संसदीय व्यवस्था र समाजवाद

वर्तमान संविधानको केन्द्रमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र र समाजवादजस्ता पदावलीहरु सन्निहित रहेका छन् । यस प्रकारका पदावलीहरुले निकै अमूर्त, अस्पष्ट र सारसंग्रहवादी अर्थको संवहन गर्दछन् । त्यसैले यी पदावलीहरु वर्तमान सत्ताधारीहरुका लागि जनतासित ढाँटछल गर्न र उनीहरुलाई भ्रमित तुल्याउन निकै उपयुक्त बन्ने गरेका छन्

● किरण ●

पुरानो सत्ता र व्यवस्थाका नयाँ प्रवर्तकहरू प्रत्येक वर्ष असोज ३ गते संविधान घोषणा गरिएको दिनका रूपमा संविधान दिवस मनाउने गर्दछन् । परन्तु, शोषित श्रमजीवी वर्ग र उत्पीडित जनसमुदायका लागि यो दिन ठूलो धोका, विश्वासघात र गद्दारीको दिन हो । यस दिनलाई नयाँ जनवाद, वैज्ञानिक समाजवाद र साम्यवाद प्राप्तिका लागि तात्कालिक नेकपा (माओवादी) द्वारा सञ्चालित दश वर्षको जनयुद्ध र विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलनहरूमा त्याग, वीरता र वलिदानको भुमिका खेल्ने अमर सहिद, वेपत्ता योद्धा र घाइते अपाङ्ग योद्धाहरूका क्रान्ति र मुक्तिका सपना र आदर्शप्रति ठूलो तुषारापात गरिएको दिनका रूपमा बुझ्नु पर्दछ । यो संविधान अतीतका दृष्टिले प्रगतिशील हुन सक्दछ तर भविष्यका दृष्टिले पश्चगामी संविधान हो । यति वेला यो संविधानले संवहन गर्ने लोकतन्त्र, संसदीय व्यवस्था र समाजवादको अन्तर्वस्तु र सारतत्वबारे प्रष्ट हुन जरुरी छ ।

वर्तमान संविधानको केन्द्रमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्र र समाजवादजस्ता पदावलीहरू सन्निहित रहेका छन् । यस प्रकारका पदावलीहरूले निकै अमूर्त, बाँकी ८ पेजमा

सम्पादकीय

अब जनगणतान्त्रिक संविधानका लागि संघर्ष

नेपाल सरकारले विगतका पञ्चायती शासकहरूले जस्तै यो वर्ष उर्दी जारी गऱ्यो- "संविधान दिवसको उपलक्ष्यमा सारा नेपालीले तीनदिनसम्म घरघरमा दिपावली गर्ने र सेना, प्रहरीलगायत नेपाल सरकारका कर्मचारीले राष्ट्रिय झण्डा बोकेर, दौरासुरुवाल र कोटमा सजिएर ऱ्यालीमा सहभागी भई धुमधामका साथ संविधान दिवस मनाउने ।"

परिणामले के देखायो भने यो सरकारको उर्दी केवल सेना, प्रहरी लगायत नेपाल सरकारका कर्मचारीले काठमाडौंको टुँडीखेलमा उत्रिएर मनाए । २०७२ साल आश्विन ३ गते संविधान जारी गर्दै गर्दा नेपाली समाजको एक तप्का अर्थात् बर्चश्वशाली खस-आर्य मात्रै यो संविधानबाट अत्यधिक खुशी देखिएका थिए । ठिक त्यसको विपरीत मधेसमा निष्पट्ट अँध्यारो थियो र ब्ल्याक आउट गरेर मधेसीले विरोध गरेका थिए । नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) लगायत आमूल परिवर्तनका पक्षधर कम्युनिस्ट क्रान्तिकारी शक्तिले पनि संविधान प्रतिगामी र जनघाती चरित्रको रहेको भन्दै जलाएका थिए, खारेजीका लागि आवाज बुलन्द गरेका थिए । आदिवासी जनजातिहरू संविधानको विरोधमा उत्रिएका थिए ।

आज संविधान जारी गरिएको ४ वर्ष वितिसकेको छ । आम नेपाली जनताले एकातिर संविधानप्रति अपनत्व बोध गर्न सकेका छैनन् भने अर्कोतिर शासन व्यवस्थामा कुनै परिवर्तन वा सुधारको अनुभूति गरेका छैनन् । हिजो एउटा श्रीपेचधारी राजाको हातमा रहेको शासनसत्तामा आज सयौं टोपीधारी राजाका रूपमा नेपाली कांग्रेस, प्रचण्ड-ओली नेतृत्वको नेकपा र अन्य संसदवादी दलहरूका नेता तथा कार्यकर्ताको उदय भएको छ । उनीहरूले चरम रूपमा राज्य शक्ति र स्रोतको दुरूपयोग गरिरहेका छन् । यिनीहरू साम्राज्यवाद र खासगरी भारतीय विस्तारवादका नेपाली दलालका रूपमा स्थापित भएका छन् । र, वर्तमान संविधान सारतः साम्राज्यवाद, विस्तारवाद र तिनका दलालहरूको स्वार्थ रक्षाकवच मात्र बन्न पुगेको छ । परिवर्तनकारी शक्तिहरू कमजोर बन्दै गएको अवस्थामा नेपालमा अहिले न त सही अर्थमा गणतन्त्र छ, न संघीयता छ, न धर्मनिरपेक्षता छ, न त समावेशिता ।

दशवर्षे माओवादी जनयुद्ध, १९ दिने जनआन्दोलन, मधेस आन्दोलन, आदिवासी तथा महिला, दलित, अल्पसंख्यक मुस्लिम, विभिन्न उत्पीडित जात जाति, विभिन्न पेशा र वर्गव्यवावसायले गरेको आन्दोलनहरूले उठाएका कुनै पनि एजेण्डा यो संविधानले सही रूपमा सम्बोधन गरेको छैन । युद्ध र आन्दोलनबाट स्थापित जनताका अधिकारसँग सम्बन्धित ती एजेण्डाहरू अहिले पनि ज्युँका त्युँ छन् । अहिले पनि थारुहरू आन्दोलित छन् । मधेसीहरू तथा आदिवासी जनजाति आन्दोलित छन्, अल्पसंख्यक मुश्लिमहरू आन्दोलनरत छन् । महिला, दलित, पिछडिएका क्षेत्र तथा जातिहरू आन्दोलित छन् । विद्यार्थीहरू, मजदुरहरू आदि सबै आन्दोलित छन् । खुशी छन् त केवल सामन्त, दलाल तथा नोकरशही पुँजीपति वर्गहरू जसले त्यही पुरानो शासनसत्ता (अदालत, सेना तथा सुरक्षा निकाय, कर्मचारी तन्त्र)मा रहेर देशको लुटपाट गर्दै आएका थिए । वर्तमान संविधान २०७२ को पनि यिनै तत्वहरूले दिपावली मनाएका छन् । यस अर्थमा संविधान सारवस्तुका हिसाबले प्रतिक्रियावादी रहेको प्रष्ट हुन्छ ।

क्रान्तिकारी माओवादी, सम्बद्ध देजमो, अखिल नेपाल जनजाति महासंघ लगायत मधेसी, आदिवासी तथा महिला, दलित, अल्पसंख्यक मुस्लिम, विभिन्न उत्पीडित जात जाति, विभिन्न पेशा र वर्ग व्यवावसायका मानिसहरू समेत यसपटक संविधान दिवस मनाउने सरकारको उर्दीको विरोधमा सडकमा उत्रिए र "असोज ३ कालो दिन"को नारा र जुलुससहित विरोध प्रदर्शन गरे । संविधानलाई पश्चगामी र राज्यव्यवस्थालाई प्रतिकृयावादी मान्दै आएको क्रान्तिकारी माओवादीले भनेको छ, "लोकतांत्रिक गणतन्त्र जनयुद्धको माग थिएन र होइन । जनयुद्धको माग त नेपालमा जनगणतन्त्रको स्थापना हो । स्पष्ट शब्दमा भन्नु पर्दा अहिलेको आवश्यकता पनि यो लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई हटाएर जनगणतन्त्र, नेपाल स्थापित गर्नका लागि संघर्ष गर्नु हो ।"

त्यसैले, अर्को जनसंघर्षद्वारा यो पश्चगामी संविधान र प्रतिकृयावादी व्यवस्थालाई विस्थापित गरी यो भन्दा गुणात्मक र उच्च किसिमको व्यवस्था जनगणतन्त्र र जनगणतन्त्रात्मक संविधान निर्माण गर्नु नेपाल र नेपाली जनताको मुक्तिको सही मार्ग हुनेछ । अब परिवर्तनका पक्षधर वर्ग र जनमुदायहरू एकढिक्का भएर त्यस दिशामा अगाडि बढ्न जरुरी छ ।

संघर्षलाई नयाँ ढंगले उठान गर्नेबारे

● पुष्प गोपाल श्रेष्ठ ●

क्रान्तिकारीहरूले गहन रूपले मनन् गर्नुपर्ने कुरो भनेको मालेमावाद सही छ भन्नुको अर्थ हाम्रा लागि उनिहरू 'भगवान' थिए भन्ने होइन बरू मालेमावादी सिद्धान्त हाम्रो व्यवहार, संघर्षमा सही सावित भयो भन्ने हो । यस्ता थुप्रै मान्छे छन्, जस्ले मालेमावाद अध्ययन गरेका छन् तर क्रान्तिप्रति गद्दारी गरेका छन् । हामीले मालेमावादी सैद्धान्तिक पुस्तकहरू अध्ययन गर्नैपर्छ तर यसलाई आफ्नो देशको वास्तविकतासँग जोड्न सक्नुपर्छ

यतिखेर हाम्रो आशा जिउँदो जाग्दो छ । हाम्रो देशमा तीब्र उत्साहको छाल उठिरहेको छ । त्यसो भएकाले हाम्रो देश अणु जस्तो बन्न पुगेको छ भन्दा कुनै फरक पर्दैन । जव अणुको न्यूक्लियर्स बिस्फोट गराइन्छ त्यसले भयङ्कर ठूलो उर्जा पैदा गर्दछ । हामीले पनि त्यस्तै गरेर पहिला गर्न नसकेका अधुरो कामहरूलाई सम्पन्न गर्नुछ । यी लक्ष्य हासिल गर्न हालको अवस्थाबाट फाल त मार्नैपर्छ । हावामा सवार भएर छालहरूलाई चिरेर अघि बढ्नु अर्थात नदीको धार विपरित पौडिन हाम्रो सारा सामर्थ्य एकगठ गर्नुपर्छ र यसका लागि हामीले अत्यन्तै कडा मेहेनत गर्नुपर्छ । त्यो काम पानीको वहाव तिर लोसे तालमा पौडी खेलेजस्तो गतिमा हुन सक्दैन ।

हामीले हाम्रो शक्तिलाई जगाउनु पर्छ, सुत्न दिनु हुँदैन । हामीले हाम्रो संघर्ष शीलतालाई जारी राख्नु पर्छ । अधुरो रहेको नयाँ जनवादी क्रान्ति पूरा भइसकेको छैन । हाम्रो देशमा विगत ७० वर्षमा बुर्जुबाहरूले गरेको क्रान्ति सबै असफल भए । हुन त हामीले जनवादी क्रान्ति दश वर्षसम्म त गरेकै हो तर धोकेबाज आत्मा-समर्पणवादी नेतृत्वको गद्दारीले गर्दा पछिल्तिर धकेलिएको वर्तमान स्थिति हो यो । तर अहिले हामीले नेतृत्व गरेर गर्न लागिरहेको जनवादी क्रान्ति निश्चित रूपमा बिजयी हुनेछ । त्यो मात्रै उपाय हो अर्को कुनै बाटो छैन । यो हाम्रो पहिलो पालो हो । दोस्रो पाइला समाजवादको निर्माण हो र तेस्रोमा साम्यवाद । त्यसो भएकाले नयाँ जनवाद आफैमा एउटा पूर्ण कार्यक्रम हो ।

हामी जीतवाजीका कुरा त हरहमेसा गर्ने गर्छौं । जीतबाजीका लागि हामीले के काम गर्नुपर्छ भन्ने कुरा सोच्नु र जान्नु पनि त जरुरी छ । के जीतबाजीका लागि धेरै भन्दा धेरै मानिसहरूलाई संगठित गर्नुपर्छ भन्ने कुरा सत्य होइन ? सबै पेशा व्यवसायका जनता चाहे हिमाली कन्दराका होउन या कुनै प्रान्तका, चाहे उत्तरका होउन या दक्षिणका, सबलाई संगठित गर्नुपर्छ । धेरै या थोरै जनता संगठित गर्नु कुनचाहिं असल होला ? त्यसमा त धेरै भन्दा धेरै जनता संगठित गर्नु नै उत्तम छ नि । हामीले जीतबाजीका कुरा गर्दा सर्वहारावर्गको नेतृत्वमा ब्यापक जनसमूदायलाई एकगढ गर्ने कुरा सुनिश्चित गर्नैपर्छ ।

सच्चा कम्युनिस्टहरूले अत्यन्तै महत्वका साथ बुझ्नु पर्ने कुरा भनेको सामान्यतया कम्युनिस्ट पार्टीको अध्ययन गर्न सक्ने सदस्यहरूले मार्क्स, एङ्गेल्स, लेनिन, स्टालिन र माओका सिद्धान्तहरू अध्ययन गर्नुपर्छ, हाम्रो राष्ट्रिय इतिहासको अध्ययन गर्नुपर्छ र वर्तमान आन्दोलनहरू र प्रवृत्तिहरूको अध्ययन गर्नुपर्छ, यस बाहेक तिन्ले थोरै शिक्षा प्राप्त गरेका सदस्यहरूलाई शिक्षित तुल्याउन मद्दत गर्नुपर्छ । खास गरेर क्याडरहरूले यी विषयहरूको राम्ररी अध्ययन गर्नुपर्छ, । उता केन्द्रिय समितिका सदस्यहरू र क्याडरहरूले यी विषयमा झन बढी ध्यान दिनुपर्छ । आफूसित एउटा क्रान्तिकारी सिद्धान्त नभईकन, इतिहासको ज्ञान नभइकन र ब्यावहारिक आन्दोलनलाई गहन रूपले नबुझिकन कुनै पनि राजनैतिक पार्टीले एउटा महान क्रान्तिकारी आन्दोलनलाई विजयसम्म डोऱ्याउन असम्भव छ ।

क्रान्तिकारीहरूले गहन रूपले मनन् गर्नुपर्ने कुरो भनेको मालेमावाद सही छ भन्नुको अर्थ हाम्रा लागि उनिहरू 'भगवान' थिए भन्ने होइन बरु मालेमावादी सिद्धान्त हाम्रो व्यवहार, संघर्षमा सही सावित भयो भन्ने हो । यस्ता थुप्रै मान्छे छन्, जस्ले मालेमावाद अध्ययन गरेका छन् तर क्रान्तिप्रति गद्दारी गरेका छन् । हामीले मालेमावादी सैद्धान्तिक पुस्तकहरू अध्ययन गर्नैपर्छ तर यसलाई आफ्नो देशको वास्तविकतासँग जोड्न सक्नुपर्छ । हामीलाई यस्तो पुस्तकको आवश्यक्ता छ तर पुस्तक पूजा गर्ने प्रवृत्तिबाट मुक्त हुनैपर्छ । पुस्तक पूजाको वास्तविकतासँग कुनै साइनो छैन ।

छदमभेषि क्रान्तिकारी जो पार्टीको जिम्मेवारी पदमा रहेर दिलैदेखि विषालु भावना पालेर बस्छन्, म त्यस्तालाई के भन्छु भने उनीहरूले अन्ततः आफ्नै खुट्टामा बञ्चरो हान्छन् । त्यस्तै ती जो अन्तरराष्ट्रिय वर्ग, अन्तरराष्ट्रिय पार्टी, पार्टीका सवाल, वर्ग र जनताका सवालहरू प्रति दिलैदेखि शत्रुता साँध्छन्, उनीहरूले पनि अन्ततः आफ्नै खुट्टामा बञ्चरो प्रहार गर्छन् । त्यसैले त्यस्ताहरूले आफ्नो लक्ष्य पूरा गर्न सक्दैनन् । यस्ताखालका मान्छेहरू आफूले चिताएको काम कुरा पूरा नहुँदा मानसिक रूपमा आफू गिरेको अनुभूति गर्छन र सबैबाट टाढिन्छन् । तिनीहरूको बिचार र व्यवहार मार्क्सवादी जस्तो हुँदै होइन । तिनीहरूका दृष्टिकोण कै कुरा गर्ने हो भने तिनीहरू कदापि मालेमावादी होइनन् तर मालेमावादीका देखावटि सहयात्रीसम्म हुन् ।

के कुरा प्रष्ट छ भने यस्ता बुर्जुवा (छद्मभेषि) क्रान्तिकारीहरू कम्युनिस्ट पार्टीमा कसरी कसरी घुस्छन् नै । तर, त्यहाँ पनि उनीहरूको बुर्जुवा विश्वदृष्टिकोण र पक्षधरता बदलिएको हुँदैन र उनीहरू आफ्नो कम्जोरीबाट जोगिन सक्दैन । जव निर्णायक घडी आउँछ, त्यस्तो बेलामा यस्ता सहयात्रीहरूले आफ्नो सक्कली चरित्र लुकाउन सक्दै सक्दैन र छताछुल्ल हुनुपुग्छ ।

यस्ता बुजुर्वा क्रान्तिकारीहरूको असली कार्यवीधी भनेकै क्रान्तिकारी पार्टीको क्रान्तिकारी रणनीति, क्रान्तिकारी कार्यदिशा र कार्यनीतिलाई अपाङ्ग र अपाइज बनाई क्रान्तिकारी पार्टीलाई आफू अनुकूल बनाउन, पार्टीभित्र आफुले भ्याएसम्मका नेता तथा कार्यकर्ताहरूमा क्रान्ति विरोधी मन्द-विष प्रवाह गर्दै गर्ने र क्रान्तिकारी मिसन (साजवाज) लाई सकेसम्म जनताको पहुँचबाट टाढा राख्ने जस्तो कार्यविधीमा व्यस्त रहेका हुन्छन् । त्यस्ता कुकर्मिहरूलाई समय नबित्दै खोजी खोजी आवश्यक्ता अनुरूप पत्तासाफ गरी पठाउनु नितान्त जरुरी छ ।

खास अर्थमा यस सम्बन्धी विषयलाई लिएर भन्नुपर्दा, यस्ता गलत तत्वहरू पार्टीभित्र यनतेन प्रकारले प्रवेश गरी महत्वपूर्ण पद र कार्यभार ओगट्ने तर कार्यविधि भने यसको ठिक उल्टो अर्थात क्रान्ति विरोधि सोचका साथ आफुले ग्रहण गर्दै आएको पद र कार्यभारलाई दुरूपयोग गरी, विपरित गतिविधिमा खुल्लेयाम भने जस्तो गरी क्रियाशिल हुँदै गरेको हेर्न र सुन्नुपर्दा, क्रान्तिकारीहरूको दिल-दिमागमा कतै यो, यसप्रकारको समस्या हाम्रै (पार्टीको) कमि-कमजोरीबाट उब्जिन आएको समस्या त होइन ? भन्ने आशंका उब्जनु आफैंमा गलत होइन । तर, यस्तो आशंकालाई सही ढङ्गले निराकरण गर्न प्रत्येक जिम्मेवार कामरेडहरू आफैंमा सचेत हुनु नितान्त जरुरी छ ।

असार १२-१७ गतेसम्म ललितपुरको चाङ्गाथलीमा सम्पन्न पार्टीको केन्द्रीय समितिको पूर्ण बैठकले "संघर्षलाई नयाँ ढङ्गले उठान गर्ने" भनी गरेको निर्णयलाई, पार्टीका सम्पूर्ण जिम्मेवार नेता तथा कार्यकर्ताहरूले, उक्त निर्णयलाई अत्यन्तै महत्वका साथ चिन्तन मनन् गरी पुरै जिम्मेवारी पूर्ण ढङ्गले सुझबुझता अपनाई सिङ्गो नेपाल राष्ट्रलाई एक ढिक्को बनाई जनव्यापि क्रान्तिकारी संगठन निर्माण गरी संघर्षको मैदानमा जुझारु ढङ्गले उत्रनु र उतार्नु आजको यो नै एकमात्र क्रान्तिकारी अभिभारा हो ।

क्रान्तिकारी आन्दोलन आम जनताको आन्दोलन हो र आमजनतालाई संचालित गरेर र उनीहरू माथि भरोसा राखेर मात्र यसलाई चलाउन ...*बाँकी ७ पेजमा*

वर्गदृष्टि र मूलबाटोको लागि लेख, रचना समाचार र विज्ञापन पठाउनेसम्बन्धी सूचना

१ लेख, रचना एक हजार (१,०००) शब्दमा नबढाइ, टाइप गरेर पत्रिकाको इमेलमार्फत पठाउन हुन अनुरोध गरिन्छ ।
२. समाचार पठाउँदा सकभर सम्बन्धित समाचार झल्कने फोटो अनिवार्य समावेश गर्नुपर्ने छ ।
३. लेख, रचना पठाउँदा शनिबार बेलुकीसम्म उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु हुन अनुरोध छ ।
४. समाचारको हकमा आइतबारको २ बजे अगाडि उपलब्ध गराइदिनु हुन अनुरोध छ ।
५. विज्ञापनमा हुन सक्ने गल्तीलाई रोक्न विज्ञापनदाताको सहमतिमा टाइप गरेर सूचना उपलब्ध गराउने ।
६. पत्रिका प्राप्त भइसकेपछि फोन, इमेल वा एसएमएस गरेर व्यवस्थापक वा सम्पादकलाई जानकारी गराइदिनु हुन अनुरोध छ ।
७. प्रत्येक अंकको भुक्तानी उक्त महिनाको अन्तमा उपलब्ध गराइदिनु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

सम्पर्क नाम र फोन नम्बर
व्यवस्थापक: हुकुमबहादुर सिंह (९८५१०७६८६४)
सम्पादक: इन्द्र बहादुर राउत (९८५११३४८३०)
इमेल : bargadristi073@gmail.com

कर्णाली प्रदेश संवाददाता- दिनेश बुढा (९८६८००५८२४)

परिवर्तनको सम्वाहक

मूलबाटो

सत्यतथ्य निष्पक्ष खबर तथा
विचारका लागि सधैं हेर्ने र पढ्ने गरौं ।
www.moolbato.com

झर्रोटर्रो kailubraha73@gmail.com कैलुब्राह

संविधान दिवस

हिजोबाट नेपाल मण्डलको संविधान लेखेर जारी भएको चार पुगेर पाँच बर्खमा लाग्यो । यो बर्ख संविधान दिवस मनाउन उखाने सर्खारले रैतीजनका नाउँमा कडा आदेश फर्मान गऱ्यो । 'सबै रैतीजनले घरघरमा दीपावली गर्नू, संविधानको जयजयगान गर्नू, हर्खबढाइँ गर्नू, तीन दिनसम्म संविधानको पूजा गर्नू, संविधानका नाउँमा घरघरमा आफाआफै भव्य तरिकाले भोजभतेर खानू, संविधानको फोटो राखेर धूपदिप बाल्नू, नैबेद्य चढाउनू ।' यस प्रकारले संविधान दिवसलाई भव्य बनाएर मनाउन रैतीजनलाई सर्खारले आदेश फर्मान गऱ्यो । सर्खारको यसप्रकारको आदेश फर्मान भएपछि यो कैलुले त्यस विषयमा गम्भीर प्रकारले चिन्तन मनन गऱ्यो । कुरो के हो त ? दुनियाँका अरू मुलुकका सर्खारले यसरी रैतीजनलाई संविधान मनाऊ भनेर आदेश फर्मान गरेको कुरो त यो कैलुले कतै सुनेको, देखेको, जानेको, बुझेको र पढेको थे'न । तर हाम्रो सर्खारले त आदेश फर्मान गरि नै हाल्यो । सर्खारले यसरी आदेश फर्मान गर्नु मुनासिव हो कि हैन त ? निकै लामो अन्तरध्यान बसेर चिन्तन मनन् गर्दा कैलु पनि के निष्कर्षमा पुग्यो भने कुरो सोह्रै आना मुनासिव हो ।

संविधान दिवस रैतीजनार्दनले भब्य रूपमा घरघरमा दिपावली गरेर, संविधानको फुटामा पूजाआजा गरेर, धूपदिप बालेर मनाउनै पर्च । दुनियाँका अरू मुलुकले के गर्चन् के गर्दैनन् त्योसँग हामीले लेखाजोखा किन गर्ने ? हामीले हाम्रै संस्कृति मानाउने हो । हाम्रै संस्कृति बनाउने हो । संविधानलाई पनि एउटा देउता मान्दा हाम्रो के जान्च ? बरू हाम्रै मान सन्मान बढ्च । तेत्तीसकोटी दैदेउता भा'को हाम्रो मुलुकमा अरू एउटा देउता थपिन्च । यो राम्रै कुरो हो । देउतै देउता भ'को मुलुकमा नयाँ देउता उदाउँदा हामीलाई फाइदै फाइदा हुन्च । नयाँ देउता हेर्न पर्यटक ओइरो लाग्चन । आउँदो अङ्ग्रेजी बर्ख त हाम्रो पर्यटन बर्ख पनि त हो । हामीले संविधाने देउता नयाँ उदाएको भनेर पर्यटकलाई आकर्षण गर्न सक्चौं ।

आर्को कुरा यो संविधानले हामीलाई थुप्रै फाइदा पनि त दिएको छ । हाम्रा तरुनी तन्नेरीहर्लाई धमाधम विदेश पठाउने सुविधा दिएकै छ । झन् बढि मुलुकमा नोकर चाकर बस्न, मजदूर बन्न पठाउने व्यवस्था यै संविधानले मिलाइदिएको छ । खान लाउन, ओक्तोमुलो गर्न नपाएर ठहरै मरेर सिधै स्वर्गमा जाने सुविधा यै संविधानले दिएको छ । सर्खारी स्कूल क्याम्सलाई प्यारालाइसिस, अल्जाईमर, ग्याष्टिक, कुपोषण र जण्डिसले ठहरै पारेर प्राइभेट स्कूल क्याम्पसलाई जलगैंडा जस्तो मोटाउन लगाएर गरीब गुरुवाहर्लाई पढ्नै नसक्ने यै संविधानले बनाएको छ । सर्खारी अस्पतालाई सुकेनासको रोगले ग्रस्त पारेर नीजि अस्पतालले रैतीजनलाई ओक्तोमुलोको पैसा सुन्दा फेन्ट भएर ढल्ने र आत्महत्या गर्न लगाएर सिधै स्वर्ग जान पाउने टिकेटको व्यवस्था मिलाएको छ । धर्म निरपेक्ष भनेर राज्यले हिन्दू धर्मलाई मात्रै मान मनितो दिएर धर्म धर्मका बिचमा मल्लयुद्ध चर्काएर जात जाति भाषा भाषिका रैतीलाई लड्ने सुअवसर प्रदान गरेको छ । आउँदो ओलम्पिक गेममा धार्मिक लडाइँलाई पनि समावेस गर्न पाइयो भने हामीले गोल्डमेडल एकलौ सोहर्ने अवसर पाउँचम् । तीन तहका सर्खार बनाएर टोल टोलमा मन्तरी र घरघरमा मान्ने पुग्ने वातावरण यै संविधानले दिएको छ । गाउँ गाउँमा सिँहदरबार पुऱ्याएर सत्ताधारी नेतालाई भ्रष्टाचार गर्ने सुअवसर प्रदान गरेको छ । जग्गा दलाल, मान्छे दलाल, विकासे दलाल दिन दुगुना रात चौगुनाका दरले उत्पादन गरेर दलालको साम्राज्य फैलाउन यै संविधान सफल भएको छ । चुनाउमा करोड करोड खर्च गर्न सक्नेले मात्रै जनप्रतिनिधि बन्न पाउने व्यवस्था यै संविधानले मिलाएको छ । विहारी, उत्तर प्रदेश र पश्चिम वङ्गालका मित्रहलाई रोटीबेटी मार्फत भित्र हुलेर नागरिकता दिएर जनसङ्ख्याको दोब्बर तेब्बर विकास गर्ने महान् अवसर यै संविधानले दिएको छ । त्यसो गर्दा हाम्रा रैथाने महिलाहर्ले दश मैना कष्ट भोगेर, ज्यानको बाजी थापेर सन्तान बढाउने झन्जटै खलास हुन्च । एकैचोटी अठार बीस बर्ख काटेका तरुनी तन्नेरी भित्र्याउन पाउँचम् । यत्रो सुविधा दिएको संविधानलाई हामी रैतीजनले धुमधामसित नमनाएर यसको विरोध गर्नु भनेको ज्युँदै घोर नर्कमा पर्नु हो । यस्तो घोर नर्कमा परेर चौरासी जुनीसम्म पीपकुण्डमा पर्ने काम गर्नु हुँदैन त्यसैले संविधान दिवस मनाउनु भनेको हजार जिह्वा भएका शेष नागले पनि जानि नसक्ने पूण्य कमाउनु हो । सबैलाई चेतना भया । *२०७६ असोज ४*

संविधान दिवसबारे विभिन्न नेताहरूका धारणा

वर्तमान सरकारले संविधान दिवसको उपलक्ष्यमा घरघरमा दिपावली मनाउन आव्हान गरेको छ । तर आम नेपाली जनमत र राजनीति यसमा विभाजित देखिएको छ । प्रदेश २ मा यसलाई लिएर प्रदेश मुख्यमन्त्रीले दिपावली मनाउने भनेका छन्, अन्य मन्त्रीहरूले न मनाउने न विरोध गर्ने भनेर मौन वस्ने भनेका छन्, मधेसवादी दल राजपाले यसलाई कालो दिवसका रूपमा मनाउने घोषणा गरी सकेको छ । यससन्दर्भमा बर्गदृष्टि तथा मूलबाटो डट्कमले केही दलका र आदिवासी जनजातिका नेताहरूबाट जम्मा गरेका प्रतिक्रियाहरू निम्न रहेका छन्ः

संविधान दिवस मनाउने सरकारी उर्दी फासीवाद

❑ सीपी गजुरेल, अध्यक्ष, देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपाल

यो पश्चगामी संविधान र प्रतिकृयावादी व्यवस्था विगतका संविधान र व्यवस्था जस्तै देशलाई फासिवादीकरण गरेर टिक्ने कसरतमा लागिरहेका छन् । यसलाई परवर्तन गरेर जनगणतन्त्रात्मक संविधान नल्याई नेपालको राष्ट्रिय स्वाधिनताको रक्षा पनि हुन सक्दैन, देशको समृद्धि पनि हुन सक्दैन

हामीले यो संविधानलाई पश्चगामी र यो राज्यव्यवस्थालाई प्रतिकृयावादी मान्दछौं । लोकतांत्रिक गणतन्त्र हाम्रो माग थिएन र होइन । हाम्रो माग त संघीयता सहितको जनगणतन्त्र हो । स्पष्ट शब्दमा हामी यो लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई हटाएर जनगणतन्त्र स्थापित गर्नका लागि संघर्ष गरिरहेका छौं । दिपावली गर्ने भनेको खुसियाली मनाउन र त्यसलाई स्थापित गर्नका लागि गरिन्छ। पश्चगामी संविधान जारी भएको अवसरमा हामीले किन खुसियाली मनाउने ? खारेज गर्नु पर्ने विषयलाई किन स्थापित गराउने भूमिका खेल्ने ?

जसरी यो सरकारले घरघरमा दिपावली मनाउनका लागि उर्दी जारि गरेको छ, त्यसले पंचायती कालको सम्झना गराएको छ । पंचहरू पनि पंचायती व्यवस्थाको घोषणा भएको दिन (पौष १ गते) यसैगरी दिपावली मनाउन उर्दी जारि गर्दथे । यसबाट यो व्यवस्थाले आफुलाई पंचायती व्यवस्थाको स्तरमा पुऱ्याएको छ । पंचायती व्यवस्था त प्रतिकृयावादी व्यवस्थाका रूपमा स्थापित नै थियो । पंचायतकै नीति र शैलीको प्रयोग गरेर सत्ताधारी पार्टी आफैंले प्रतिकृयावादी भएको स्वीकार गरेको भएन र ? जनतालाई यी दुबै प्रतिकृयावादी व्यवस्थालाई सँगै राखेर यसको असली चरित्र बुझ्नका लागि सहयोग गरेकोमा ओली सरकारलाई नकारात्मक किसिमले धन्यवाद चाहिँ दिनु पर्छ कि ?

केही पार्टीले यसलाई सम्विधान जारि भएको दिन चाहिँ कालो दिवस मनाउने बाँकी ३६४ दिन चाहिँ यहि संविधानलाई सिरोधार्य गर्दै प्रतिकृयावादी सरकारमा र सरकारी लुटतन्त्रमा सामेल हुने चरित्र देखाएका छन् । जहाँ सम्म हाम्रो कुरा छ, हामी यो प्रतिकृयावादी राज्य व्यवस्था र पश्चगामी संविधानको खारेजीका लागि निरन्तर संघर्ष गरिरहेका छौं । हाम्रो यो प्रकृया निरन्तर जारि रहन्छ । हाम्रा मोर्चा संगठन र जनजाति महासंघले यसलाई कालो दिवसका रूपमा विरोध कार्यक्रम गर्दै छन् ।

पहिलो संविधान सभालाई संविधान बनाउन नै नदिइकन विघटन गराइयो र कथित दोस्रो सम्विधान सभाको नौटंकी गरियो । यो नौटंकीको हामीले वहिष्कार गरेका थियौ.। तर, त्यही नौंटंकीबाट बनाइएको संविधान सभामा भएका "तीन पार्टीका शिर्ष नेता"को सल्लाह अनुसार फास्ट ट्याक्को विधिव्दारा जारि गरिएको यो संविधान पश्चगामी चरित्रको भएको हुनाले हामी यसलाई खारेज गरी जनगणतन्त्र नेपालको संविधान बनाउन चाहन्छौं ।

यो पश्चगामी संविधान र प्रतिकृयावादी व्यवस्था विगतका संविधान र व्यवस्था जस्तै देशलाई फासिवादीकरण गरेर टिक्ने कसरतमा लागिरहेका छन् । यसलाई परवर्तन गरेर जनगणतन्त्रात्मक संविधान नल्याई नेपालको राष्ट्रिय स्वाधिनताको रक्षा पनि हुन सक्दैन, देशको समृद्धि पनि हुन सक्दैन । त्यसैले, अर्को जन संघर्षव्दारा यो पश्चगामी संविधान र प्रतिकृयावादी व्यवस्थालाई विस्थापित गरी यो भन्दा गुणात्मक र उच्च किसिमको व्यवस्था जनगणतन्त्र र जनगणतन्त्रात्मक संविधान निर्माण गर्नु नै उपयुक्त हुने छ ।

माथि जुन विषयको चर्चा गरियो, त्यस प्रकारको जन संघर्षमा संचार जगतको पनि धेरै महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। तर नेपालको संचार माध्यमको ठुलो हिस्साले नेपाली समाजमा हुने परिवर्तन र रूपान्तरणको पक्षमा योगदान गर्न सकिरहेको छैन । नेपालका विगतका आन्दोलनहरूमा जस्तै अब पनि नेपाली संचार माध्यमहरूले परिवर्तनको पक्षमा भूमिका खेल्नु पर्दछ भन्ने लाग्दछ ।

प्रचण्डहरू संसदवादी हुन पुगेकोले क्रान्ति अधुरो बनेको छ

❑ गोपाल किराँती, अध्यक्ष, नेकपा (माओवादी केन्द्र)

यो संविधानबाट बनेको सरकारले जनपक्षीय र राष्ट्रिय हितमा काम गर्छ भनेर आशा गरिएकोमा त्यस प्रतिकुल ज्यादती थोपरेको हुँदा हामीले दिपावली गर्न आवश्यक ठानेका छैनौ । संविधानको समाजवादी पुनर्लेखन गर्नु पर्छ त्यसपछि सोचौला । क. किरण, विप्लव, र ऋषि कट्टेलसंग हाम्रो कार्यगत मोर्चा छ, त्यहाँ छलफल गरेर कार्यक्रम बनाउने छौ । जनयुद्ध र जनआन्दोलनको बलमा नयाँ नेपाल बनाउन हामी शान्ति सम्झौतामा आएकोमा प्रचण्डहरू संशदवादी हुन पुगेकोले क्रान्ति अधुरो बनेको छ । अधुरो क्रान्तिलाई पूर्णता दिनु पर्ने ऐतिहासिक कार्यभारको परिस्थितिमा संशोधनवादीहरू र आत्मसमर्पणवादीहरूको सरकारले गरेको उर्दीलाई एउटा क्रान्तिकारी शक्तिले पालन गर्नु पर्छ भन्ने लाग्दैन । नेकपा(माओवादी केन्द्र) को कार्यदिशामा यो दलाल तथा नोकरशाही पुँजीवादी संशदीय व्यवस्थालाई ध्वस्त पार्न महान् जनविद्रोहको आयोजना गर्नु पर्छ भन्ने हाम्रो माग रहेको छ । यसैलाई अगाडि बढाउने अभियानमा हाम्रो पार्टी लागेको छ ।

यो संविधान जनआन्दोलनको भावना विपरीत

❑ प्रा.डा. ओम गुरुङ, अध्यक्ष–आदिवासी जनजाति महासंघ

अखिल नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघका अध्यक्ष प्रा.डा. ओम गुरुङले किन आदिवासी जनजातिहरूले नेपालको संविधान स्वीकार गरेनन् भनेर उहांसंग सोधिएको प्रश्नमा केही महत्वपूर्ण भनाइहरू राखेका छन् । जसमा यो संविधान जसलाई नेपालको संविधान २०७२ भनिन्छ, नेपालका बहुसंख्यक आदिवासी जनजातिले स्विकार मात्रै गरेका छैनन, त्यसका विरुद्ध उनीहरूले यो संविधानलाई प्रतिगामी, यथास्थितिवादी र जनविरोधी भन्दै सुरुदेखिनै यो संविधानको तीब्र बिरोध गर्दै संबिधान जारी भएको दिन अशोज तिनलाई कालो दिनको रूपमा मनाउदै आइरहेका छन् । अहिले डबल नेकपाको सरकारले संबिधान जारी भएको ४ बर्ष पुरा भएको उपलक्षमा खुसियाली मनाउन टोल टोल र घर घरमा झन्डा फहराउन र दिपावली गर्न आम नेपाली जनतालाई आह्वान गरिरहेका छन् । तर, नेपालका आदिवासी जनजाति, महिला, मधेसी, मुस्लिम, दलित, अपांगता भएका, खस तथा अन्य उपेक्षित/उत्पिडित वर्ग समुदायका जनताहरूले भने यो संबिधानलाई अस्वीकार गर्दै यसपाली पनि असोज ३ गतेलाई असोज तीन कालो दिन को रूपमा मनाउने तयारी गरिरहेका छन । साथै उनले संक्षिप्तमा आदिवासी जनजातिहरूले यो संविधानलाई विरोध किन गदै आउका छन भनने कारणहरूलाई संक्षिप्तमा निम्न बुँदाहरूमा संशलेण गरेका छन्, जो निम्न अनुसार छन् :

संघीयताको सिद्धान्त र भावना विपरीत यो संविधानमा व्यवस्था भएको संघीयतालाई भौगोलिक प्रशासनिक संघीयता भनिन्छ । यसको शक्ति संरचना अत्यन्तै केन्द्रिकृत ढाँचाको छ । संघ र प्रदेशवीचको साझा सूची तथा प्रदेश र स्थानीय निकायवीचको साझा सूचीका विषयमा पनि केन्द्रलाई कानून बनाउने अधिकार दिइएको छ

१. यो संविधान बहुराष्ट्रिय राज्यको भावना विपरीत छ ।

२ यो संविधान जनआन्दोलनको भावना विपरित पनि छ । यो संविधानमा स्वशासन र स्वायत्तताको अधिकारबाट उत्पीडित जाति/समुदायलाई बन्चित गराई बहुराष्ट्रिय नेपाललाई एकल राष्ट्र-राज्यको रूपमा परिभाषा गर्न खोजिएको छ । वहुराष्ट्रिय देशमा एकल जाति, भाषा, धर्म तथा संस्कृतिको संरक्षण गर्नुनै नेपाली राष्ट्रवादको विकास गर्नु हो भन्ने एकल राष्ट्रवादी चिन्तन संविधान निर्माणको क्रममा जुन प्रक्रिया र विधि अपनाईयो तथा जसरी पूर्व निर्धारित संविधान निर्माणका आधार, सिद्धान्त र सम्झौताहरूलाई रद्दीको टोकरीमा फालेर केही नेताको निर्देशनमा मुट्ठिभर एकल जातीय सामन्त र दलाल नोकरशाही पुजिपतिहरूको स्वार्थरक्षाका लागि याथस्थितिवादी र पश्चगामी संविधान बनाईयो, त्यसप्रति नेपालका आदिवासी जनजातिहको गम्भीर आपत्ति र असहमति रहेको छ ।

३. यो संविधान संबैधानिक विधी र लोकतान्त्रिक प्रक्रिया विपरित सरोकारवाला दल र समुदायको पूर्व सुसूचित सहमति र सहभागितावीना संविधान जारी गरियो । जनताले मस्यौदामाथि छलफल गर्न नपाउनु, एउटै जातका ९/१० जना नेताले मनखुशी लेख्नु र प्रक्रियामा निषेध गरेर परिणाममा नियन्त्रण गर्नु आफैमा संविधासभाको मर्म र मान्यता विपरीत थियो । संविधान निर्माण प्रक्रियाका वेला तीन रानैतिक दलले सर्वोच्च अदालतको आदेश, राष्ट्रपति, उप-राष्ट्रपतिको निर्देशन, अन्तराष्ट्रिय समुदायको सुझाव सल्लाह र आन्दोलनरत सबै पक्षको सोकारलाई वेवास्ता गरी संविधान जारी गरेकाले यो संविधान प्रति सबै सरोकोरवालाहरूको असहमति रहेकोछ ।

४. आदिवासी जनजातिका हक अधिकार विपरीत यो संविधान आदिवासी जनजातिहरूको हक अधिकार विपरीत छ । यसले नेपालको अन्तरिम संविधानले प्रदान गरेका नागरिक हक अधिकार समेत कटौती गरेको छ । त्यसैले नेपालको अन्तरिम संविधानको तुलनामा यो मस्यौदा संविधान अत्यन्त पश्चगामी छ र यसले देशलाई पुनः प्रतिगमनतिर धकेलेको छ । संविधानबाट अन्तरिम संविधानमा सुनिश्चित भैसकेका स्वशासित तथा स्वायत्त क्षेत्र हटाइएको छ ।

५. जातीय पहिचानको भावना विपरीत : यो संविधानले आदिवासी जनजातिहरूको पहिचानलाई अस्वीकार गरेर उनीहरूको भूगोल, भूमि, भाषा, मनोभावना, संस्कृति, जनसंख्यालाई खण्डित गरेको छ । संविधानले व्यवस्था गरेको ७ प्रदेशले पहिचान दिदैन । लिम्बुवान र खम्बुवान १ नं. प्रदेशमा, नेवा र तामूसालीङ २ नं प्रदेशमा, तमुवान र आधा मगरात ४ नं. प्रदेशमा, आधा थरुहट र आधा मगरात ५ नं. प्रदेशमा, खसआर्य ६ र ७ नं. प्रदेशमा राखिएको छ । संविधानले मगर समुदायलाई ४ र ५ नं. प्रदेशमा र थारु समुदायलाई ५, ६ र ७ नं. प्रदेशमा विभाजित गरेको छ । यस किसिमको विभाजनले प्रदेशको नामका लागि लिम्बु र राईबीच, तामाङ र नेवारबीच, मगर र गुरुङबीच, थारु र मगरबीच झगडा गराउने छ भने यसतो प्रदेशमा कुनै पनि जनजातिको प्रदेशको सत्तामाथि अग्र राजनीति हुने स्थिति देखिदैन ।

६. जातीय स्वशासन र स्वायत्तता विपरीत यो संविधानले पहिलो संविधानसभाको समिति र आयोगको उक्त सिफारिसलाई लत्याएको छ । उत्पीडित आदिवासी जनजाति र मधेसीसमुदायलाई आत्मनिर्णय, अग्राधिकार, स्वशासन र स्वायत्तताको अधिकार दिएको छैन । यसले उत्पीडित जाति/समुदायलाई सत्ताको मालिक र सत्ता साझेदार बनाउदैन । संविधानले आदिवासी जनजाति आयोगको व्यवस्था गरेको छ । तर संविधानले उक्त आयोगको काम कर्तव्य र क्षेत्राधिकारका विषयमा केही पनि बोलेको छैन । यो सत्ताधारी दलले आफ्ना पार्टी कार्यकर्तालाई जागीर ख्वाउन प्रयोग गर्ने थलो जस्तो बनेको छ ।

७. संघीयताको सिद्धान्त र भावना विपरीत यो संविधानमा व्यवस्था भएको संघीयतालाई भौगोलिक प्रशासनिक संघीयता भनिन्छ । यसको शक्ति संरचना अत्यन्तै केन्द्रिकृत ढाँचाको छ । संघ र प्रदेशवीचको साझा सूची तथा प्रदेश र स्थानीय निकायवीचको साझा सूचीका विषयमा पनि केन्द्रलाई कानून बनाउने अधिकार दिइएको छ । संविधानमा राजस्व र आर्थिक अधिकारका दृष्टिले पनि केन्द्र अति शक्तिशाली र प्रदेश अत्यन्तै कमजोर छ । प्रदेशलाई स्थानीय स्वायत्त शासन ऐनले दिएको अधिकार पनि दिएको छैन । यो पञ्चायत कालिन १४ अञ्चलको नमूना हो

८. समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तको भावना र मर्म विपरीत एकातिर पञ्चायतकालिन जिल्लालाई कायम राख्ने मोह देखिन्छ भने अर्कोतिर जनजाति आन्दोलनले भने जस्तो जातीय जनसंख्याको आधारमा समानुपातिक प्रतिनिधित्वको मुद्दालाई सम्बोधन गरिएको छैन । ५० प्रतिशत भन्दा बढी जनसंख्या ओगटेको तराई/मधेसले पनि जनसंख्याका आधारमा प्रतिनिधित्व पाउने सुनिश्चिता छैन । यो समावेशी लोकतन्त्रको सिद्धान्त र मान्यता विपरीत छ ।

९. संघीय न्यायालयको मान्यता विपरीत नेपालको संविधानमा न्यायलय सम्बन्धमा प्रदेशलाई कुनै भूमिका दिएको छैन । यो एकात्मक चरित्रको न्यायपालिकाको व्यवस्था वास्तवमा संघीयताकै मान्यता विपरीत छ । साथै, संबैधानिक अदालत, जुन अदालतको भूमिका राजनीतिक विषय हुन सक्छ, को भूमिका पनि सर्बोच्च अदालतलाई दिइएको छ । यस्तो भूमिकाले सर्वोच्च अदालतलाई स्वच्छाचारी बनाउन सक्दछ । जसको अनुभव नेपालले विगतमा प्रधान न्यायधिशलाई कार्यपालिका प्रमुख बनाएर गरिसकेको छ ।

१०. लोकतान्त्रिक शासन पद्धति विपरीत संविधानमा राज्यले नै प्रायोजित रूपमा पछाडि पारेको उत्पीडित समुदायलाई अल्पकालका लागि दिइने अग्राधिकार, विशेषाधिकार, सकारात्मक विभेदको गन्ध समेत छैन । विभेद र उत्पिडनमा परेका समुदायका लागि समाबेसी नीति अन्तर्गत संबिधानमा व्यवस्था गरिएको आरक्षण जस्ता सिमित सेवा सुबिधापनि कार्यान्वयको प्रक्रियामा सरकारले बेइमानी गरेर विभेद र उत्पिडनमा परेका समुदायहरू लाई ति सिमित सेवा सुबुधाहरूबाट बन्चितिकरण गरिएको उदाहरण हालै लोक सेवा आयोगले स्थानीय तहको लागि गरेको कर्मचारी भर्नालाई लिन सकिन्छ ।

'नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनलको ऐतिहासिक झलक'

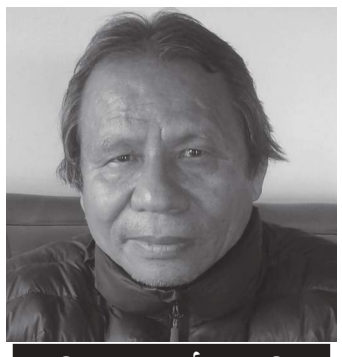

● भरत बुर्जामगर ●

सर्वप्रथम सन् १८४८मा कार्लमार्क्स (१८१८-१८८३) र एङ्गेल्सद्वारा(१८२०-१८९५) तयार पारिएको 'कम्युनिस्ट घोषणापत्र'प्रकासित भएपछि सर्वहारा वर्गको मुक्तिको सिद्धान्त संसारभरि फैलियो, त्यसै अनुरूप पेरिकिा मजदुरहरूल् सन् १८७१मा 'पेरिस कम्युन'गठन गरि विद्रोह गर्दा पुजिपतिको सत्ता सत्ता ढल्यो । पेरिस कम्युनले त्यो पुजिपतिको सत्ता ७२ दिनसम्म चलाउन सफल भए । सर्वहारावर्गको पार्टी र सेनाको अभावले सत्ता ढल्यो त्यसैबाट पाठ सिक्दै मार्क्स् र एङ्गेल्सले पुजिपतिवर्गको राज्यसत्ता बल प्रयोगद्वारा ध्वंशगरि पार्टी र सेनाको जगमा आफ्नो सत्रा (सर्वहारावर्गको) स्थापना गर्नु पर्ने आवश्यकता मार्क्स्वादमा थप गर्नु भयो । मार्क्स र एङ्गेल्स्को मृत्यु पश्चात् रुसका भ्लादिमिर इल्यिच उल्यानोव लेनिनले (१८७०-१९२४) मार्क्स्वादलाइ मार्क्ससवाद-लेनिनवादकोरूपमा उच्च विकास सगरि पृथिवीको झण्डै एक चौथाइ भाग रुसमा सन् १९१७मा विश्वमै पहिलोपटक समाजवादी क्रान्ति रसियन कम्युनिस्ट पार्टी(वोल्सेविक) को सशक्त पहलमा सम्पन्न भयो। तत् पश्चात् मार्क्स्वादको मार्क्स्वाद-लेनिनवादमा विकास र प्रयोग भइ फेरि संसारमा फैलिने क्रममा चिनमा सन् १९२१मा कमरेड माओको (१८९३-१९७६)संस्थापकत्वमा स्थापना भइ ससन् १९३५बाट नेतृत्व गरिएको पार्टी चिनियाँ कम्युनिस्ट पार्टीद्वारा सन् १९४९मा नयाँजनवादीक्रान्ति सफल भयो ।

रुसको समाजवादी क्रान्ति र चिनको नयाँजनवादी क्रान्तिको म्रभाव र निर ङ्कुश राँणा शासकको दमनबाट मुक्त दिलाउन नेपाली क्रान्तिकारी युवाहरू पुष्पलाल श्रेष्ठ ,निरञ्जनगोविन्द वैद्य, नरबहादुर कर्माचार्य र नारायणविलास जोशीले भारतको बलकत्तामा सन् १९४९अप्रिल २२, विक्रम संवत् २००६ साल वैशाख १० गते नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी स्थापना गर्नु भयो जसको महासचिव पुष्पलाल चुनिनु भयो । मार्क्स्वाद-लेनिनवाद पथप्रदर्शक सिद्धान्तको आलेकमा अर्धसामन्ति, अर्ध-औपनिवेशिक नेपालमा सामन्तवाद, साम्राज्यवाद र भारतीय एकाधिकार विरुद्ध लोक-गणतान्त्रिक स्थापना गर्ने पार्टीले जोड दिएको थियो । वि.सं.२००८सालमा राष्ट्रिय सम्मेलनगरि नयाँजनवादी क्रान्तिलाइ पार्टीको आधारभूत कार्यक्रमकोरूपमा स्वीकार गरिएको थियो । त्यसपछि नेपालको विभिन्न भूभागहरू बारा , पर्सा र रौतहटमा किसान आन्दोलन उठान गर्न सफल भएको थियो । वि.सं.२०१० सालमा प्रथम महाधिवेशन गरि नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले मनमोहन अधिकारीलाय महासचिव चयन गर्दै नयाँजनवादी क्रान्तिको कार्यदिशाछोडि वैधानिक राजतन्त्र स्वीकारगरि संसदीय सुधारवादीदक्षिणपन्थी बाटो अवलम्वन गर्‍यो । वि.सं. २०१४ सालमा दोस्रो महाधिवेशन गर्दै नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले महासचिव डा. केशरजङ्ग रायमाझी चुनिए पनि र वि.सं.२०१९ सालमा तेस्रो महाधिवेशनगरि तुलसीलाल अमात्यलाई महासचिव चुनेता पनि नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले ससंसदीय सुधारवादी कार्यदिशा छाड्न सकेन ।वि.सं.२०१७सालपछि राजा महेन्द्रले सबै पार्टीलाइ प्रतिबन्ध लगाइ एकदलीय पञ्चायती व्यवस्था लागु गरेकाले नेपालमा राजनीतिक अन्योलता सिर्जना गरियो ।

वि.सं.२०२५सालमा पुष्पलाल श्रेष्ठले छुट्टै कम्युनिस्ट पार्टी गठन गरे जसको महासचिव पुष्पलाल चुनिए मार्क्स्वाद-लेनिनवाद र माओविचारधारा , नयाँजनवाद तथा दीर्घकालीन सशस्त्र सङ्घर्ष पारित गर्दै ख्रुश्चेवपन्थी रुसि बाटोको विरोध गरियो । वि.सं.२०२८सालमा फेरि अर्को गुट झापाली गुटकोअर्डिनेशन केन्द्र बन्न पुग्यो जसले नक्सलवादी आन्दोलनका नायक चारुमजुमदारको अनुशरण गर्दै मार्क्स्वाद-लेनिनवाद-माओविचारधारा, नयाँजनवाद दीर्घकालीन सशस्त्र सङ्घर्ष स्थानीय सत्ता, आधुनिक संशोधनवादको विरोध गरेपछि वि.सं. २०३५ सालमा सोहि पार्टी नेकपा(माले) बन्यो ।नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको आर्को तेस्रो धार केन्द्रिय न्युक्लस बन्न गयो जस्को नेतृत्व मोहन विक्रम, निर्मल लामा र भक्तबहादुर श्रेष्ठले गर्नु भएको थियो । वि.सं.२०३१सालमा चौथो महाधिवेशनगरि नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (चौथो महाधिवेशन) नामकरण गरियो । मार्क्सवाद-लेनिनवाद र माओ विचारधारा, नयाँजनवाद, तलैबाट उठेको किसान सशस्त्र विद्रोह पारित गर्दै रुसी सामाजिक साम्राज्यवादको विरोध गर्दै महासचिव मोहनविक्रम सिंह चुनिएतापनि उनि यौन कारवाही परेपछि निर्मल लामा महासचिव बन्नु भयो र उनिमाथि गुटबन्दीको कारण कारवाही भयो र भक्तब हादुर श्रेष्ठ नेपाल कम्युनिस्टपार्टीको महासचिव चुनिनु भयो । नेकपा पुष्पलाल समुह, माले र नेकपा चौथो महाधिवेशन तिनै समुह क्रान्तिकारी नै थिए ।

वि.सं.२०३२ सालमा रोहित र रूपलाल विश्वकर्माले पुष्पलालबाट विद्रोहगरि नेपाल मजदुर किसान सङ्गठन बनाएपनि फेरि रूपलालले त्यसबाट विद्रोहगरि वि.सं.२०३८ सालमा सर्वहारावादी श्रमिक सङ्गठन बनाए । पुष्पलालबाट जीवराज, मोदनाथ र वामदेवले विद्रोहगरि झापालीमा सामेल भए। पुष्पलालको बाँकी रहेको पार्टी मनमोहन र साहना प्रधानले नेकपा (मार्क्सवादी) बनाए । माले पार्टीले चौथो महाधिवेशन गरि वि.सं. २०४६सालमा संसदवादी लाइन पारित गरि नेकपा (मार्क्स्वादी) सित एकता गरि नेकपा (एमाले) निर्माण गरियो । यता नेकपा चौथो महाधिवेशनबाट वि.सं. २०४० सालमा निर्मल लामाले विद्रोह गरि नेकपा (चौम) नामकरण गरियो उता बहुमतले नेकपा (मशाल) निर्माण गरियो । वि.सं. २०४१ सालमा नेकपा (मशाल)ले पाँचौ महाधिवेशन गरि कमरेड किरणलाइ महासचिव निर्वाचित गर्‍यो । वि.सं.२०४२ सालमा मोहन विक्रमले विद्रोह गरि नेकपा (मसाल) बनाए । वि.सं.२०४६ को जनआन्दोलनपछि नयाँजनवादीक्रान्तिको लागि र्गसङ्घर्ष, सशस्त्र सङ्घर्ष र नयाँजनवाद मान्नेबिच एकता गर्ने पहल भयो । एमाले,मसाल,नेमकिपा,नेकपा(संयुक्त)बाहेक नेकपा(मशाल), नेकपा(चौम), सर्वहारावादीश्रमिकसङ्गठनरविद्रोहीमसालमिलेर वि.सं. २०४८ सालमा एकता महाधिवेशन गरि मार्क्स्वाद-लेनिनवाद-माओवादको आलोकमा दीर्घकालीन जनयुद्धद्वारा नेपालमा नयाँजनवादी क्रान्ति गर्न नेकपा(एकता केन्द्र) निर्माण गरियो । वि.सं. २०४८ सालको संसदीयनिर्वाचन उपयोग गरि प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रियसभा गरि ११ जाना सांसद निर्वाचित भए । वि.सं. २०४९को स्थानीय निर्वाचन उपयोग गरि आंशिक(केही) सिटमा विजय गरेको थियो । महान् जनयुद्धको तयारी चार तयारी विचार, सङ्गठन,सङ्घर्ष र राष्ट्रिय,अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध पुरा गर्ने क्रममा वि.सं. २०५१को मध्यावधि निर्वाचन बहिष्कार गरियो । सोहि सालमा निर्मल लामा फुटेर नेकपा(एकता केन्द्र)गठन गरे भनैं बहुमतले नेकपा (माओवादी) नामकरण गर्दा वि.सं. २०५२ सालबाट जनयुद्धमा हाम फाल्यो ।

वि.सं. २०५५सालमा चौथो विस्सतारित बैठकबाट आधारइलाका निर्माणको चरणमा जनयुद्ध प्रवेश गर्‍यो ।, वि.सं. २०५७सालमा दोस्रो राष्ट्रिय सम्मिलनगरि प्रचण्ड अध्यक्ष निर्वाचित र प्रचण्डपथ पारित गरियो । वि.सं २०६०सालमा केन्द्रीय समतिको बैठकबाट एक्काइसौं शताब्दिको जनवाद पारित गरियो । वि.सं २०६१ सालमा फुण्टिवाङ्मा बसेको बेन्द्रीय समितिको बैठकले रणनैतिक प्रतक्रमणको पहिलो योजना पारित गरियो ।, २०६२ सालमा सम्पन्न चुनवाङ् बैठकबाट रणनैतिक प्रत्याक्रमणको दोस्रो योजना पारित गरियो । "ढाडमा टेकेर टाउकोमा हान्ने ।" वि.सं. २०६२ साल मंसिर ७ गते नेकपा (माओवादी) र सात दलबिच १२ बुँदे समजदारी कायम गरियो । वि.सं. २०६३ मंसिर ७ गते जनयुद्ध अन्त्य भएको घोषणा नेकपा(माओवादी) द्वारा गरियो। वि.सं. २०६३ भाद्रमा कामीडाँडामा सम्पन्न केन्द्रीय समितिको बैठकले क्रान्तिको पुनरावृत्ति असम्भव छ तर विकास सम्भव छ भन्ने पारित गरियो । वि.सं. २०६४मा पाँचौं विस्तारित बैठक, त्यसपछि खरिपाटी र पालुङ्टार विसतारित बैठक अनिर्णयको बन्दी बनन पुग्यो । २०६५ सालमा नारायणकाजिको एकताकेन्द्रसित पार्टी एकीकरण गरि नेकपा (एकीकृत माओवादी) नामकरण गरियो । वि.सं. २०६९ सालमा कमरेड किरणको नेतृत्वमा विद्रोह गरि बौद्ध राष्ट्रिय भेलाद्वारा नेकपा-माओवादी पुनर्गठन गरियो । मिति २०६९ पौष २५देखि माघ द्दगतेसम्म काठमाण्डुको कमलादमा नेकपा-माओवादीको सातौं महाधिवेशन सम्पन्न गरि जनयुद्धको जगमा जनविद्रोहको कार्यदिशा पारित गरि कमरेड किरण अध्यक्ष चयन गरियो । वि सं. २०७१ सालमा नेकपा-माओवादीबाट विद्रोह गरि विप्लवले नेकपा विप्लवसमूह गठन गरे । वि.सं.२०७२ सालमा नेकपा-माओवादी र परि थापाले नेतृत्व गरेको नेकपा (एकीकृत)सित पार्टी एकीकरण गरि नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) नामकरण गरियो । मिति २०७३सालमा वादलसमूह नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) बाट विद्रोह गरि माओवादी केन्द्रमा मिसिए । नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)ले वि.सं. २०७४ असोज २२ देखि २६ सम्म पोखरामा रापिष्ट्रय सम्मेलन गरि मार्क्स्वाद-लेनिनवाद-माओवादको आलोकमा नेपाली नयाँजनवादीक्रान्ति सशस्त्र जनविद्रोहद्वारा भन्ने कार्यदिशा पारित गर्दै कमरेड किरणलाइ महासचिव चयन गरिएको छ ।

मार्क्स, एङ्गेल्स्, लेनिन, स्टालिन र मओले संश्लेषित मार्क्स्वाद-लेनिनवाद-माओवाद अनुसार विकसित मुलुकमा राजनीतिक कार्यदिशा समाजवादी र फौजी कायदिशा सशस्त्र आम जनविद्रोह र अर्ध-औपनिवेशिक कृषिप्रधान (पिछडिएको) देशमा नयाँजनवादीक्रान्ति,फौजीकार्यदिशा दीर्घकालीन जनयुद्ध हुने गर्दछ । मार्क्स्वाद-लेनिनवाद-माओवाद अनुसार वर्ग,वर्गसङ्घर्ष,सर्वहारा अधिनायकत्व, सङ्गठनात्मक सिद्धान्तमा जनवादी केन्द्रीयता, सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्ति,राज्यसत्तामा बलप्रयोगको भूमिका (जनयुद्ध र जनविद्रोह), नयाँ जनवाद, समाजवाद र साम्यवाद आधारभूत राजनैतिक सिद्धान्त हुन् । नेपालमा सहि मार्क्स्वाद-लेनिनवाद-माओवाद मान्ने पार्टी नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी) हो । नेकपा (विप्लव) समूह राजनीतिक लाइन स्पष्ट छैन । नेकपा(मसाल), नेकपा(एकीकृत)यी दुबै पार्टीको राजनीतिक लाइन स्पष्ट छैन । नेमकिपा,नेकपा(माले),नेकपा संयुक्त र मुख्य सत्तारुढ पार्टी एमाले र माके मिलेर नेकपा(नेकपा) बनेको छ। (१)नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)क्रान्तिकारी, नेकपा(विप्लव), नेकपा (मसाल),नेकपा(एकीकृत) स्पष्ट नभएको पार्टी , नेकपा(माले),नेकपा संयुक्त र नेकपा(नेकपा) सत्तारुढ पार्टी दक्षिणपन्थी हुन् ।

सारांशः–वि.सं. २००६ सालमा पुष्पलालद्वारा सङ्गठित नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले विभिन्न आरोह-अवरोह पार गर्दै आउने क्रममा नेपालमा नयाँजनवादी क्रान्ति दीर्घकालीन जनयुद्धद्वारा, मार्क्स्वाद-लेनिनवाद-माओवादको आलेकमा वि.ससं. २०४८मा ऐतिहासिक एकता महाधिवेशन गरि राजीतिक लाइन् निर्दिष्ट गर्‍यो । सयौं नेताहरू स्थायी जागिर छोडेर पेसेवर कार्यकर्ता बनी चार तयारीका साथ २०५२ फागुन १देखि जनयुद्धमा हाम फाले । जनयुद्धको रक्षा सन्तुलन हुँदै प्रत्याक्रमणमा आइपुग्दा १७ हजारभन्दा बढि सहिद, हजारौं बेपत्ता र दसौंहजार घाइते भइ ७० % भूभाग जनसत्ता कायम र ३१ हजार जनमुक्ति सेना निर्माण गर्न सफल नेकपा (माओवादी) का शीर्षस्थ नेताहरू प्रचण्ड र बाबुरामले चुनवाङ् बैठकपछि क्रान्तिलाइ धोखा दिएतापनि नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) ले नयाँजनवादी क्रान्ति सम्पन्न गर्न अगि बढि रहेको छ , यसैमा विश्वारका साथ अगि बढ्न सम्पूर्ण नेता र कार्यकर्ता कमरेडहरूमा हार्दिक अनुरोधगर्दछु।

शुभकामना

यही मिति २०७६ सालको विजया दशमी, दीपावली,
नेपाल सम्वत ११४० तथा छठ पर्वको पावन अवसरमा
समस्त वडाबासीहरूमा सु-स्वास्थ्य, समृद्धि तथा दिर्घायुको
हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

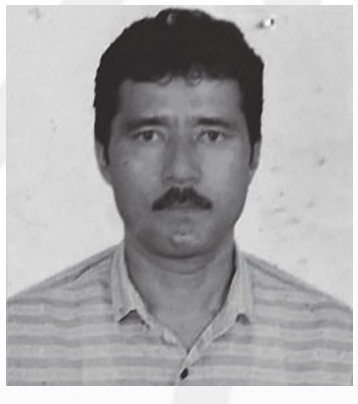

घनश्याम थापा
वडा अध्यक्ष

शंखरापुर नगरपालिका वडा नं. ९
इन्द्रायणी, काठमाडौं

विभेदकारी...

परिणत भएको थियो । सभालाई सम्बोधन गर्दै नेताहरूले संविधान विभेदकारी रहेकोले यसलाई खारेज गरी पुनर्लेखन गर्नुपर्ने माग गरेका थिए ।

त्यसैगरी ७ वटै प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा पनि विभिन्न कार्यक्रमहरू गरी संविधानको खारेजीको माग गरिएको छ ।

त्यस्तै नवलपरासीमा पनि नेकपा क्रान्तिकारी माओवादीले नेपालको विद्यमान संविधान जलाएको छ . नवलपुर सिस्थित तरकारी वजारमा नेकपा (क्रान्तिकारी) माओवादी नवलपुरका जिल्ला सेक्रेटरी उत्तम थापाको नेतृत्वमा रहेको टोलीले नेपालको संविधान जलाएका हुन् । उनीहरूले संविधान जलाएर केही बेर नारा पनि लगाएका थिए ।

काठमाडौंमा आयोजित शान्तिपुर्ण ंयाली र सभाबाट कुल देव अस्तानी मगर, यलम्बर खम्बु र सिताराम चौधरीलाई निरङ्कुस ओलि सरकारले कायरता पुर्बक गिरफ्तार गरेको छ। उक्त कार्यको जनजाति महासंघका महासचिव नगेन्द्र राईले एक विज्ञप्ती निकालेर विरोध जनाएका छन् .

कैलाली, धनगढीमा आयोजित विरोध सभामा नेपाल आदिबासी जनजाती महासंघ र थारुवान राष्ट्रिय म'क्ति मोर्चाले संविधान दिवसलाई कालो दिनका रूपमा लिएको चित्रित गरेको छ । संविधानका विभिन्न धारा र उपधारा जलाएर विरोध सभामा मोर्चाका सल्लाहकार समेत रहेका पूर्व सभाषद कृष्ण चौधरी, मोर्चाका कैलाली जिल्ला अध्यक्ष माधव चौधरी र आदिबासी जनजाति महासंघका सुदूरपश्चिम संयोजक बलबहादुर घर्तीले सम्बोधन गरेका थिए ।

त्यस्तै वीरगञ्जबाट हाम्रा संवाददाताले जनाए अन'सार संविधानको विरोधमा राष्ट्रिय जनता पार्टी, मधेशी जनअधिकार फोरम लगाएतले वीरगञ्जमा प्रदर्शन गरेका छन् । 'असोज तीन, कालो दिन ' भन्दै उनीहरूले विरोध प्रदर्शन गर्दै कोण सभाको आयोजना गरेका हुन् ।

संविधानमा मधेसी माथि विभेद गरिएकोले कालो दिनका ?पमा असोज तीनलाई लिएको प्रदेशसभा सदस्य रमेश पटेलले बताए । अर्का संविधान सभा सदस्य उपेन्द्र महतोले संविधानको विरोध गरेका थिए ।

असोज...

टिप्पणी गर्दै आदिवासी जनजाति, महिला, सिमान्तकृत समुदाय, दलित, उपेक्षित वर्गलगायतका जनसमूहहरू अझै पनि उत्पीडन र विभेदको सिकारको चपेटामा भईरहेको अवस्थामा यो संविधान कसरी युगान्तकारी र उत्सवमय हुँन सक्छ प्रतिप्रश्न गर्नु भयो । वर्तमान संविधान प्रतिगामी, जनआन्दोलनको मूल्य मान्यता विपरीत, जनविरोधी र राष्ट्रघाती पनि भएकोले यो हामीलाइ अमान्य छ साथै यस्को खारेजी हुनुपर्ने धारणा व्यक्त गरे । जनताको पूर्ण हक अधिकार, पहिचानलगायतका कुराहरू समेटिएको संविधानको माग हामी गर्दछौँ वक्तव्यमा उनले भने ।

आज हाम्रो यो विशाल उपस्थितिले एकताको बलियो आधार निर्माण भएको छ उनले बताउनु भयो । झुटा मुद्दा लगाएर गिरफ्तार गरिएका आम देशप्रेमी साथीहरू रिहा नभएसम्म यो आन्दोलन जारि हुञ्च मन्तव्यमा उनले भने ।

स्वविधुका देवनारायण यादवले यो संविधानले जनताको समस्याको सम्बोधन गर्न नसकेका, एकाध नेताहरूको निर्णयबाट जारी भएको कोठे संविधान भएको र सामन्ती, पुँजिपति , दलाल तथा भ्रष्टहरूको पक्षपोषण गर्ने भएकोले यो संविधान खारेजको माग गर्दछौँ वक्तव्यमा भने ।

संविधानको धारा २७४ विभेदकारी भएकोले यसलाइ खारेज गर्नु पर्ने धारणा राख्दै हामी पहिचानवादी भएकोले यसमा सङ्ख्याको गणना मुख्य हैन , नेपाल हिमाल, पाहाड, तराई तथा विभिन्न जातजाति भएको भूगोल हुनाले सबैलाइ समेट्नेखालको संविधानको आवश्यकता आज रहेको छ विष्णु याक्सो लिम्बुले बताए ।

तराई मधेस राष्ट्रिय परिषदका सरोज राइले आजको यो दिन मानवताको मृत्यु भएको कालो दिनको संज्ञा दिए । यो संविधान सामन्ती दलाल, भ्रष्टहरूको निर्देशनमा जारी भाकोले यसलाइ नसच्च्याएसम्म हामी निरन्तर यसको विरोधमा उत्रिरहने छौँ, उनले भने ।

सरकारले यो संविधानलाइ खुसिको रूपमा मनाएको तर यसले सबै जातजातिलाई सम्बोधन नगरेकाले यस्को औचित्य समाप्त भएको धारणा राख्दै नेवाः राज्य समूहका सुरज महर्जनले शासकहरूलाइ प्रथम दर्जाको कोटिमा राखेर अन्य समूहलाइ यसले दोस्रो, तेस्रो दर्जाको नागरिकको कोटिमा श्रेणीबद्ध गरेकोले यो हामीलाइ अस्वीकार्य छ । संविधानजस्तो मूलकानुन सबैको साझा हुनुपर्ने र यसमा सबैको भावना नससमेटिएको आरोप पनि लगाए । साथै राज्यको संरचना पहिचानमा आधारित नभएकोले सो हुनुपर्ने हाम्रो माग हो ।

सङ्घीय शेर्पा मञ्चका टेण्डि शेर्पाले संविधानमा जातीयवाद हाबि भएको,भ्रष्टाचारलाई बढावा दिने, हिमाल, पाहाड, तराई सबै क्षेत्रको समान तथा उचित संवोधन नभएको असमान संविधान भएकोले हामी आज यसै मञ्चबाट आन्दोलनको घोषणासमेत गर्दछौँ मन्तव्यको क्रममा बताए ।

केन्द्रीय थरुहट मञ्चकी प्रेमा थारुले यो संविधानले थारु,मधेशी,जनजाति,दलितलगायतका पिछडीएका समुदायको अधिकार सुनिश्चित गर्न नसकेको , दाङ्मा असमान संविधानको विरोध गर्ने क्रममा छ जानाको पक्राउ गरेर सरकारले राज्य आतङ्क गरेको , राणाशासनको झझल्को भएको दोषारोपण गरे साथै सम्पूर्ण बन्दीहरूलाइ निशर्त रिहाइको माग गर्दै माग सम्बोधन नभए आन्दोलनमा उत्रने चेतावनी दिए । थारुहरू भूमिपुत्र भएर पनि भूमिहीन हुनु दुभार्ग्य भएको बताउँदै टिकापुरका राजबन्दीहरूलाइ शीघ्र मुक्त गराउन पनि हामी अनुरोध गर्दछौँ, उनले भने ।

कार्यक्रमका अन्तिम वक्ताका रूपमा थरुहटका सुरेन्द्र चौधरीले यो धर्ती , माटो हाम्रो पूर्खाको भएर पनि यसरी हामी भूमिविहिन हुनु सरकारी कमजोरी रहेको औँल्याउँदै यसलाई सरकारले शीघ्र संवोधन गरेर थारुहरूको अधिकारलाइ सुनिश्चित गर्नु पर्ने धारणा व्यक्त गरे ।

काठमाण्डौंमा विशाल विरोध ञ्याली र विरोध सभाको आयोजना

भारतीय दबावमा जिएमआरका अगाडि सरकार नतमस्तक

काठमाडौं । 'जिएमआरसँग गरिएको माथिल्लो कर्णालीको राष्टघाती संभौता खारेज गर । स्वदेशी लगानीमा माथिल्लो कर्णा जलविद्धुत परियोजना निर्माण गर ।' भन्ने मूल नाराका साथ देशमा विद्यमान पाँच राजनैतिक दलहरू देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा नेपाल, राष्ट्रिय जनमोर्चा ,नेकपा (माके), जनसमाजवादी पार्टी नेपाल र पाँचवाटा अन्य संगठनहरू -माथिल्लो कर्णाली बचाउ राष्टिय अभियान ,पुष्पलाल अध्ययन समाज , राष्ट्रिय जागरण परिषद नेपाल , राष्टिय पुर्नजागरण नेपाल र राष्ट्रिय सरोकार नेपालको आयोजनामा माइतिघर मण्डलादेखि नयाँ वानेश्वर चोकसम्म वृहत विरोध र्याली र विरोध सभाको आयोजना गरेका छन् । विभिन्न व्यानर, झण्डा, प्लेकार्डहरू वोकेका प्रदर्शनकारीहरूलाई संसद भवन जानबाट प्रहरीले रोकेपछि सोही स्थानमा विरोध सभाको आयोजना गरेका छन् ।

विरोध सभालाई राजनीतिक दलका तथा सहभागी संगठनका नेताहरूले सम्वोधन गरेका छन । विरोध र्यालीलाई सम्वोधन गर्दै देजमोका अध्यक्ष सिपी गजुरेलले भनेका छन्- 'यो कर्णाली संभौता जिएमआरसँग भएको १२ वर्ष भयो । यो अवधिमा कुनै काम भएको छैन । डिपिए भएको पनि पाँच वर्ष भयो यसको कुनै मतलव छैन । कर्णाली परियोजना जो संसारको कम लागतमा विधुत निकाल्ने परियोजना हो, यसलाई १२ वर्ष सम्म एउटा विदेशी कम्पनीले ओगटेर राखेको छ । यो संभौता नियम अनुसार पनि खारेज भइसकेको छ । यो जिएमआरसँग भएको संभौता खारेज भएको घोषणा सरकारले गरोस भन्ने हाम्रो जोडदार माग छ । तर यो सरकारले यसलाई खारेज गर्नुको सट्टा यही असोज ३ गते यसको म्याद थप गर्न लागेको छ । केही दिन अघि भारतीय विदेश मन्त्रि नेपाल आएर यो सरकारलाई यो सम्झौता अर्को भारतीय कम्पनीलाई भएपनि पुन गर्न दवाव दिएको छ । उनले भने यसभित्र ठूलो धनराशीको चलखेल छ । अरवौ रुपियाँको भ्रष्टाचार छ । जसमा प्रधानमन्त्रिदेखि मन्त्रिहरू र प्रशासका उच्च ओहोदाका अधिकारीहरूको यो भ्रष्टाचारमा सम्लगनता छ । नेपालको वाइड वडी भ्रष्टाचार , एनसेलभित्रको भ्रष्टाचार , एनटीसीको फोरजी भ्रष्टाचार भन्दा यो कयौं गुना ठूलो भष्टाचार काण्ड हो । नेपालले कर्णालीको पानी बेचेर मात्रै पनि खरवौ रुपियाँ कमाउन सकिने यो परियोजना तुरुन्त खारेज गरी आम नेपालीको लगानीमा यसलाई सुरु गर्नुपर्छ ।' भन्ने मान्यता आफ्नो पार्टीको रहेको वताए । विरोध सभामा वोल्ने सवै वक्ताहरूको एउटै आवाज थियो - जिएमआरसँग गरिएको माथिल्लो कर्णालीको राष्टघाती संभौता खारेज गरेको घोषणा गर ।

हार्दिक शुभकामना

विजया दशमी, शुभदीपावली तथा छठ पर्व २०७६ को अवसरमा यस सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका सम्पूर्ण सदस्यहरू तथा देश विदेशमा रहनु हुने नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक शुभकामना ।

राजकुमार लामा
अध्यक्ष तथा
श्री मझुवा सामुदायिक
वन उपभोक्ता समूह परिवार
भरतपुर महानगरपालिका-१७, चितवन
वन तथा वन्यजन्तु संरक्षणमा सहभागी बनौं, नयाँ नेपालको परिकल्पना गरौं

खानेपानी उपभोक्ताहरूमा अनुरोध

प्रदुषित खानेपानीका कारण झाडापखाला, रूघाखोकी र आदि रोगहरू लाग्ने गर्दछ । त्यसैले खानेपानी वाटरगार्ड राखेर फिल्टर गरेर वा सकेसम्म उमालेर खाऔं र रोग लाग्नबाट बचौं ।

शिव कुमार श्रेष्ठ- डिभिजन प्रमुख
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय
तानसेन पाल्पा ।

दृश्य–रूप, सारतत्व र द्वैध चरित्र

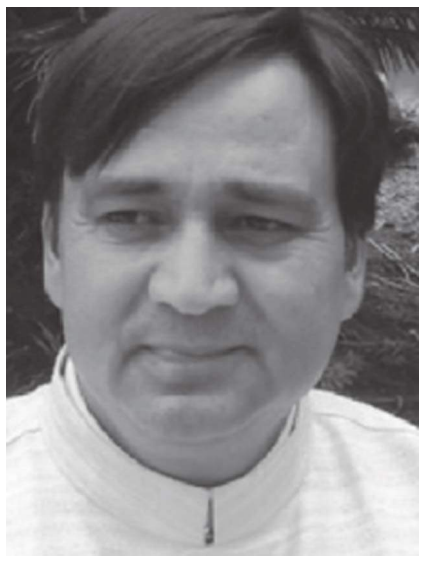

● हुकुम बहादुर सिंह ●

एकदिन विहान घरको सानो र अव्यवस्थित पुस्तकहरूको भिडमा अलपत्र भएका किताव तथा पत्रपत्रिकाहरूमाथि आँखा लगाउने क्रममा विश्वका एक जना महान विचारक, कवि तथा गणितज्ञ ओमर खैयामले लेखेको कविता "रूवैयात"मा मेरो आँखा पऱ्यो । ओमर खैयामले लेखेको कविता मैलै पढन भनेर केही वर्ष अघि एउटा किताव पसलबाट किनेर ल्याएको धेरै भएको रहेछ तर पढन भ्याएको रहेन छु । नेपाली वौद्धिक वर्गमा किताव किनेर घरमा ल्याउने कितावका सौकिन धेरै हुन्छन् तर ती किनेका किताव पढने चाही धेरै कम । अहिले त किताव पसलबाट किताव किनेर ल्याउने क्रम पनि पहिलेको तुलनामा नगन्य छ भन्ने किताव पसलेको भनाइ छ । खासगरी राजनीतिका किताव त्यो पनि कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी कितावको त प्रकाशन नै नगर्ने अवस्थामा पुगेको एक जना प्रगतिशील प्रकाशकले मलाइ भनेका छन् । उनले आफ्ना प्रकाशनहरूतर्फ देखाउदै भने 'हेनुस सर ! यति धेरै किताव छन्, तर विक्रि धेरै कम, नगन्य भने पनि हुन्छ । पुस्तक प्रदर्शनीमा राजनीतिका किताव त्यो पनि कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी कितावको त विक्रि नै हुँदैन् । अहिले नेपालमा जतातते कम्युनिस्टहरू छन् । संघीय संसदमा र प्रदेश संसदमा कम्युनिस्ट छन्, सरकारमा कम्युनिस्ट छन् र सडकमा पनि कम्युनिस्टकै वर्चश्व छ । तर कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी कितावको त प्रकाशन नै नगर्ने अवस्थामा पुगेको छ, नेपालको अवस्था ।' यसमा जोडदिदै उनले भने 'कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी कितावको अध्यन किन गर्ने ? तिनको अध्यन गरेर के हुन्छ ? कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी ज्ञान बढाएर पार्टी, क्रान्ति र परिवर्तनलाई के मद्दत पुऱ्याउछ र ?'

उनले यो भनिरहदा मेरो दिमागमा एनेकपा माओवादीको पालुडटार विस्तारित वैठकको सम्झना अनायस नै दिमागमा आयो । पालुडटार विस्तारित वैठकमा प्रस्तुत तीनवटा दस्तावेजमा गरमागरम बहस भएको थियो । सहभागिहरू विभिन्न विचारसमूहमा बाडिनुपर्ने अवस्था बढदै थियो । एक जना मुस्लिम सहभागि मेरै नजिक थिए । परिचय हुँदा थाहा भयो । उनी म जस्तै एमाओवादीका केन्द्रीय सल्लाहकार समितिका सदस्य रहेछन् । उनलाई जे जसरी त्यहाँ छलफल चलेको थियो, पटक्कै मनपरेको थिएन् । उनले त्यो छलफललाई भने 'हेर्नुस हजुर म त यो मार्क्सवाद, लेनिनवाद र माओवाद के हो वुझ्दैन । म त नेपाली काँग्रेसको महासमितिको सदस्यबाट एमाओवादीमा प्रवेश गरेको । नेपाली काँग्रेसमा वर्षौ काम गर्दा मैले कहिल्यै पनि नेताहरू बीचमा यस्तो झगडा भएको देखिन ।'

उनको भनाइबाट मलाई थाहा भयो, उनको अहिलेको दृश्य रूप एमाओवादीका केन्द्रीय सल्लाहकार समितिका सदस्य हुन् तर सारमा उनी मार्क्सवादी नै थिएनन् र हुन पनि चाहाँदैनन् । मार्क्सवाद, लेनिनवाद र माओवाद के हो नै थाहा नभएका एनेकपा माओवादीको सल्लाहकारमा मनोनित भएर एनेकपा माओवादीको पालुडटार विस्तारित वैठकमा आएका रहेछन् । अनि त्यसले मलाई ती माथि उल्लेखित किताब पसलेको भनाइ कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी कितावको अध्यन किन गर्ने ? तिनको अध्यन गरेर के हुन्छ ? कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी ज्ञान बढाएर पार्टी, क्रान्ति र परिवर्तनलाई के मद्दत पुऱ्याउछ र ? भन्ने भनाइमा सत्यता लाग्यो ।

एमाओवादीको केन्द्रीय सल्लाहकार सदस्यमा मनोनित ती सदस्यको यो भनाइ र पुस्तक प्रकाशकको कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी कितावको अध्यन किन गर्ने ? तिनको अध्यन गरेर के हुन्छ ? कम्युनिस्ट दर्शन, सिद्धान्त, विचार सम्वन्धी ज्ञान बढाएर पार्टी, क्रान्ति र परिवर्तनलाई के मद्दत पुऱ्याउछ र ? भन्ने भनाइको बीचमा मैले एकरूपता पाए । मालेमाको सिद्धान्त के हो थाहा नै नभएका मानिस पार्टीको उच्च तहको सल्लाहकार सदस्यमा थिए । उनले भन्दै गए 'अध्यक्ष प्रचण्ड पर्सा जानुभएको थियो अनि मैले ५०० जनालाई लाइन लगाएर उहाँको हातबाट अविर लगाएको हु र अहिलेको बहसमा पनि कसले के भनिरहेका छन् मैले केही वुझ्दैन् तर मेरो समर्थन र भोट अध्यक्षलाई नै जान्छ । किनभने उहाँको हातबाट मैले अविर लगाएको हुँ ।'

उनले यसो भनिरहँदा मलाई लाग्यो, एमाओवादी अचम्मको पार्टी वनिरहेछ । जीवनका तीन दशक भन्दा लामो समयदेखि मार्क्स, लेनिन र माओको सिद्धान्त, विचार र आदर्शलाई लिएर विभिन्न संघर्षका मोर्चामा लडेका, जेलनेल खाएका पनि त्यही छन् , दशवर्षे क्रान्तिको भट्टीमा खारिएर आएका युवा मार्क्सवादी लेनिनवादी माओवादी पनि त्यही छन् । उल्लेखित सल्लाहकार कमरेड पनि त्यहि छन्, जसलाई मार्क्सवाद लेनिनवाद माओवाद भनेको कुन चराको नाम हो थाहै छैन् र थाहा पाउनु पर्ने आवश्यकता पनि उनले देखेका छैनन् । मलाइ लाग्यो ती प्रकाशकले भनेका कुरामा दम छ । जे होस मेरो किताव पढने, पढेपछि केही लेख्ने एक प्रकारको वानी जस्तै भएकाले मैले अहिले पढदा मेरो पहिलो नजर निम्न हरफमा पर्न गए:

What we see all around is all lie,no more .
There is a long way to go to the bottom of things. .
Do not take what we see for the truth of the world.
For the secret of things cannot bx's' eye.

मैले यो हरफलाई अंग्रेजीमै दोहोऱ्याई तेहऱ्याइ पढे तर त्यसको मर्मलाई वुझ्न मैले मेरो चिरप्रतिष्ठापित भाषा नेपाली भाषामा उल्था गर्ने कोशिस गरे । जस्तो भरखरै कुनै नयाँ भाषा सिक्न थालेको मानिसले मनमनै त्यस भाषालाई आफ्नो मात्री भाषामा उल्था गरिरहेको हुन्छ, नयाँ भाषाको आत्माचाहि(जसलाई मर्म भनिन्छ) उसले त्यसैबेला मात्रै ह्दयंगम गर्न सक्छ, जब उ त्यस भाषामा कति दक्ष हुन्छ भने उसको लागि नयाँ भाषालाई मनमनै पुरानो भाषामा उल्था गरिरहने आवश्यकता पर्दैन्, नयाँ भाषा प्रयोग गर्दा आफ्नो मात्री भाषालाई विर्सन्छ । म उल्लेखित अवस्थामा त थिइन तर पनि आफ्नो मात्री भाषामा उल्था गरि हेरे । मैले उल्था गरेको मात्री भाषा यस्तो भयो :

"चारैतिर हामी जे जति देख्छौ, ती सब हुन् झुटो
चीजहरूको सारसम्म पुग्न जानु छ लामो बाटो
सत्य भनी नलेउ, जुन तिमी देख्छौ आँखाले
कारण चीजहरूको रहस्य देख्न सकिन्न नेत्रले ।"

यसरी आफ्नो मात्री भाषामा उल्था गरिएको उल्लेखित हरफलाई पनि दोहोऱ्याई तेहऱ्याइ पढे । म आफू आफ्नो दुई दशकको समय अंग्रेजीमै वोल्ने, अंग्रेजीमै लेख्ने र अंग्रेजीमै सोच्ने गरेर वितेकाले मलाइ माथि भनेझै अंग्रेजीमा लेखिएका कुराको मर्म वुझ्न त्यसलाई मनमनै पुरानो(नेपाली भाषा) भाषामा उल्था गरिरहने आवश्यकता पर्दैन्, तर नयाँ भाषा प्रयोग गर्दा आफ्नो मात्री भाषालाई नै विर्सने स्तरमा चाही म पुगेको छैन् । यो मेरो कमजोरी पनि भनिएला तर मेरो लागि यो मेरो आफ्नो मात्री भाषाप्रतिको माया हो भन्ने मलाई लाग्छ । जे होस नेपाली र अंग्रेजी मेरो पहिलो र दोस्रो अभिव्यक्तिका लागि प्रयोग गरिने भाषामा पर्दछन् ।

ओमर खैयामको उल्लेखित कविताले दृश्य-रूप र सारतत्व बीचको अन्तरसम्वन्धलाई स्पष्ट पार्न मद्दत गर्दछ भन्ने मलाई लाग्दछ । साथै त्यस्तो झुटो रूपका विरूद्ध चेतावनीको रूपमा पनि उनको कवितालाई लिंदा अन्याय हुँदैन होला भन्ने मलाई लाग्दछ । ओमर खैयामको उक्त भनाइले हामीलाई दृश्य-रूपले सारतत्व नै हो की भन्ने भ्रम दिने सम्भावनावारे स्पष्ट पार्दछ । खासगरी एमाओवादी अध्यक्ष प्रचण्ड र उपाध्यक्ष बाबुराम भट्टराईमा देखिएको यो उनीहरूले देखाएको उनीहरूको दृश्य–रूप र अहिले उनीहरूले शान्ति प्रक्रियापछि नेपाली जनता र अन्तराष्ट्रिय समुदायले चिन्दै गएको सारतत्व बीचमा बढदै गएको गहिरो खाडलले ओमर खैयामको उल्लेखित कविता उनीहरू कै लागि लेखिएको त होइन्, शंका गर्ने ठाउँ बनेको छ ।

म राजनीतिक रूपमा मार्क्सवादलाई यथार्थवादको रूपमा स्विकार गरेर लागेको थिए । तर मार्क्सवादी पार्टीभित्रका कैयौ सदस्यले यथार्थतालाई पचाउन कठिनाइ मानेको देख्दै आएको छु । उनीहरू पार्टीभित्र कसैले वास्तविकताको उदघाटन नगरोस भन्ने चाहन्छन् । कोही कसैले वास्तविकतालाई कोटयाउने प्रयास गरेमात्रै पनि उ देखि डराउने गर्दछन् । त्यसैले पार्टीभित्र यस्ता मानिस उनीहरूका लागि ज्यालामा नमिलेको डुम बन्न जान्छन् । म पनि उनीहरूका लागि ज्यालामा नमिलेको डुम बन्न गएको थिए । म पार्टीको हकहितका लागि काम त गर्ने तर के यसले पार्टीको हित गरेको छ त भनेर प्रश्न गर्ने मान्छेमा परे । पार्टीमा विभिन्न विचारसमूह छन् , त्यहाँ मानिसलाई कुनै पनि रूपमा आफूलाई अभिव्यक्त गर्ने छुट छैन् । म त्यहाँ रहुन्जेल सार्वजनिक रूपमा कसैले आफूलाई अभिव्यक्त गरेको मलाई थाहा छैन् । आफ्नो अभिव्यक्तिलाई कुण्ठीत वनाएर बाँच्न अभ्यस्त वनाउन म तयार भएन् ।

मैले स्कूलमा पढदा प्रत्येक शुक्रवार साहित्यीक कार्यक्रम र बक्तृत्वकलामा कार्यक्रम हुन्थ्यो । म पनि त्यसमा भागलिदा बढि जसो साहित्यमा कविता लेख्ने गर्दथे र मैले लेखेका ती कविता शोषण तथा अन्याय अत्यचारका विरूद्ध हुन्थे । खासगरी तत्कालिन निरङ्कुस पञ्चायती व्यवस्थाका विरूद्ध । त्यहाँ प्रथम, द्धितीय तथा तृतीय पुरस्कार दिइन्थ्यो । म प्रायजसो त्यो पक्तिमा पर्दथे, जसले केहि न केहि पुरस्कार हात पार्दथे । तर म कम्युनिस्ट थिइन्, प्रगतिशील चाही थिए । तर पनि म जन्मेको जिल्लामा शिक्षक र विद्यार्थीमा कम्युनिस्टको प्रभाव बलियो थियो । २०२७ सालमा मैले जव एसएलसी दिए, म अलिकति वामपन्थी विचारधाराप्रति आकर्षित भए । त्यस समय मैले चिनेका केहि कम्युनिस्ट विद्यार्थी नेता थिए । उनीहरूको काम पार्टीको ठुला नेताहरूलाई गाँउमा आएको समयमा सुरक्षा दिने, उनीहरूको लागि वस्ने खानेको व्यवस्था गर्ने । उनीहरू दृस्य-रूपमा कम्युनिस्ट थिए तर उनीहरूको सारतत्व भने कम्युनिस्ट आचरण, व्यवहार आदिमा मेल खादैनथ्यो । दृस्य-रूपमा जुवा, तास, जाड, रक्सीको विरोध तर व्यवहारमा उनी नै त्यसको लम्पट । नेताले उनीहरूलाई झोला वोकाउने अनि उनले चाही आफ्नो र नेताको दुवै झोला तल्ला कार्यकर्तालाई वोकाउने गर्दथे । नेताका लागि एक हजार चन्दा उठाए भने पाँच सय आफ्नो खल्तीमा कसैलाई थाहा नदिइ राख्ने गर्दथे ।

२०२९ सालमा एसएलसि लगत्तै आइ.एस्सी पढन म काठमाण्डौ आए । काठमाण्डौको वसाइमा मैले एउटा अनौठो अनुभूतिगर्दै गए । मेरो गाँउले परि वेसमा भन्दा काठमाण्डौको वातावरणमा दृश्य-रूप र सारतत्व बीचको अन्तर झन जटील र फराकिलो वन्दै गएको पाए । मेरो आफनै उदाहरणमा, दृश्य-रूप मेरो काठमाण्डौको एउटा सुकिलोमुकिलो विद्यार्थी ठिटो थिए भने मेरो सारतत्व भने गाँउबाट मेरा बुवाआमाले मकै, कोदो, धानका गेडा बटुलेर त्यसको विक्रिबाट आएको पैसा मेरो आधार थियो । २०३१ सालको श्रावण १५ गतेका दिन मैले काठमाण्डौको जिल्ला समितिको मातहतमा नेकपा चौथोमहाधिवेशनको सदस्यता लिए पछि मेरो रूपमा अदलबदल आयो । मेरो दृश्य-रूप एउटा विद्यार्थी थिए भने सारमा एउटा कम्युनिस्ट कार्यकर्ता । त्यसवेला कम्युनिस्ट एउटा आदर्श थियो । जनता कम्युनिस्ट बन्न डराउँदथे । एउटा त जनताको राजनीतिक चेतनास्तरमा भएको कमि होला, अर्को कम्युनिस्टबारे त्यसका विरोधीले फैलाएका भ्रमपनि थिए । तेस्रो कम्युनिष्ट बन्न अलि धेरै तगराहरू पार गरेर मात्रै सम्भव थियो । सिद्धान्तमात्रै पढेर नपुग्ने, त्यसलाई व्यवहारमा पनि देखाउनु पर्ने हुन्थ्यो । त्यसकारण त्यसवेला संख्यामा उनीहरू कम थिए तर भन्ने गरिन्थयो ' एक जना कम्युनिष्ट बराबर १० जना काँग्रेस र १० जना काँग्रेस बराबर १०० जना पञ्चहरू । त्यसबेलाका कम्युनिष्ट नेता तथा कार्यकतामा अहिले जस्तो उनीहरूको दृश्य-रूप, सारतत्व बीचमा त्यति ठूलो खाडल थिएन् र द्धैध.चरित्र हुन्छन् भन्ने आरोप कसैबाट थिएन् । तर अहिले तलको उदाहरण आफै बोल्छः

२०६८ कार्तिक ४ गते नेपाल-भारत बीच "बिप्पा सम्झौता" भयो । यो सम्झौता गरेका थिए नेपालमा चलेको १० वर्से जनयुद्धका एक जना नायक डा.बाबुराम भट्टराइले । यो सम्झौताले गर्दा डा.बाबुराम भट्टराइको राजनीतिक इतिहासमा र उनको व्यक्तिगत छवीमा कहिल्यै नमेटिने कालो धब्बा लागेको छ । यो सम्झौताले उनको एक समयको चम्किलो अनुहारमा कालो मोसो दलिएको छ । विगतका नेपालका राजनेताहरूलाई लागेको 'राष्ट्रघात'को आरोपको माला उनले पनि पहिरिएका छन् । यो कालो धब्बाबाट समग्र माओवादी पार्टी उनीसँगै सति जानबाट बच्न त सफल भएको छ तर पनि माओवादी पार्टीको नेतृत्वको सरकारको समयमा गरिएको 'राष्ट्रघाती' कार्य भनेर नेपालको इतिहासको एउटा कुनामा रहने भएको छ । यो नेपालका क्रान्तिकारी कम्युनिस्टहरूको लागि दुखद पक्ष हो । हुनत बिप्पा सम्झौतालाई स्वयम बाबुरामले "रिष्क मोलेको", "जुवा खेलेको" आदि शब्दको प्रयोग गरेर आफूले जानीजानी गल्ती गरेको स्विकार गरेका छन् । आखिरमा नेपालका विद्धान भनेर सम्बोधन गरिने डा.बाबुराम भट्टराइबाट स्वयम भारतीय वित्तमन्त्री प्रणव मुखर्जीले समेत हतारमा यसमा हस्ताक्षेर नगर्दापनि हुन्छ भन्दाभन्दै र देशभित्रका समर्थक, विपक्षी र स्वयम आफ्नै पार्टीलाई पनि ढाँटेर किन उनले एक्लै यस्तो खतरा मोल्न तयार भए ? गम्भीर प्रश्न उठनु स्वाभाविक थियो र नभन्दै त्यस्ता प्रश्न उठेका पनि छन् र यसलाई कार्यान्वयन हुनबाट रोक्न स्वयम सर्वोच्च अदालतले पनि उनले गरेको सम्झौतामाथिको कार्यान्वयनमा रोक लगाएको थियो ।

बिप्पा सम्झौताबारे धेरैले धेरै लेखिसकेका छन् र विभिन्न पत्रपत्रिकामा र सञ्चारमा यसवारे व्यापक छलफल पनि भएका छन् । २०६८ मंसिर १९ गते काठमाण्डौमा १९ दलको आयोजनामा 'बिप्पा सम्झौता र राष्ट्रिय हितको प्रश्न' विषयक अन्तरक्रिया पनि भएको थियो । यसरी "बिप्पा सम्झौता"को दृश्य-रूप स्पष्टमा बाहिर आएको छ । दृश्य-रूप भनेको चीज आफ्नै भित्र जे छ त्यही हो । अर्थात सत्य हो, जो बाहिर *बाँकी ७ पेजमा*

कविता

फरक

● मोदनाथ मरहट्ठा

अँध्यारा दिनहरूमा हामी
नाङ्गो आङ र भोको पेटमा
आगो बोकेर आगो ओकल्थ्यौं
खुल्ला नभको कविता लेख्थ्यौं
तिमी बिरासतका दाउ सुम्सुम्याएर
रमिता देख्थ्यौ
हामी झुप्राका चित्कार बोकेर
कविता कोर्थ्यौं
तिमी महलका खित्का देखेर
रमिता चोर्थ्यौ
फरक यत्ती थियो
हामी उकालो चढिरहेथ्यौं
तिमी ओरालो झरिरहेथ्यौ
जब तिमीले भेट्यौ
कायरहरूको एउटा भीड
र उफ्र्यौ तीनहात बित्ता
मनाउन दीपावली एउटा अपुर्ण यात्राको ।
अहिले पनि हामी
नयाँ इतिहासको साङ्गपाङ्ग लेखिरहेछौं
तिमी उहि बासी इतिहास बोकेर
हामीमाथी रातो फर्मान पोखिरहेछौ
हामी बासी कोट फाल्न भन्छौं
तिमी उहि टाल्न भन्छौ
हामी सयथरी सुनगाभा फुलाउन भन्छौं
तिमी मरुस्थलको अर्चनामा रम्छौ
फरक यत्ती हो
तिमी चौतर्फी उज्यालो देख्छौ
हामी उहि अँध्यारो लेख्छौं
तिमी दीप सल्काउँदै गर
हामी हुरी जन्माउँदै गर्छौं
तिमी तिम्रै बिधानको
बूँदाबूँदामा चित्त थन्क्याउँदै गर
हामी अर्कै बिधानको बिश्वासमा जुट्छौं
फरक यत्ती हो
तिमी ओरालो झरिरहेछौ
हामी उकालो चढिरहेछौं । *२०७६/६/३ रत्ननगर-३ चितवन ।*

गजल

● इन्दीरा अधिकारी

निद्रा छैन र पनि, सुतिराछ मान्छे
मेहनत त्यागेर आज लुटिराछ मान्छे ।
अमृत छैन यहाँ विषको प्याला पिएरै त होला ।
नचिनेर आफन्तलाइ , कुटिराछ मान्छे ।
मेहनत त्यागेर आज, लुटिराछ मान्छे ।
अज्ञानरूपी अन्धकार नाश गर्न नसकेर
सिसामात्र हैन पत्थर बनि फुटिराछ मान्छे ।
मेहनत त्यागेर आज लुटिराछ मान्छे ।
इच्छा, उद्देश्य, विचार एउटै हुँदाहुँदै पनि
व्यक्ति केन्द्रीत अवसरमा छुटिराछ मान्छे
मेहनत त्यागेर आज लुटिराछ मान्छे ।
आकाशको असीमित परिधीभित्र लपेटिएर
विक्री भएको न्यायालयमा न्याय खोज्दै उठिराछ मान्छे
मेहनत त्यागेर आज लुटिराछ मान्छे ।
निन्द्रा छैन र पनि सुतिराछ मान्छे
मेहनत त्यागेर आज लुटिराछ मान्छे ।।

हार्दिक शुभकामना

विजया दशमी, शुभदीपावली तथा छठ पर्व २०७६ को अवसरमा हाम्रा सम्पूर्ण नगरवासीहरू तथा देश विदेशमा रहनु हुने नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक शुभकामना ।

जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौं

व्यक्तिगत दर्ता कहाँ गर्ने ?

जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई, सम्बन्धविच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू घटना घटेको३५ दिनभित्र आफू बस्ने नगरपालिका वा गाउँपालिकाको स्थानीय पञ्जिकाधिकारीकहाँ गई दर्ता गराउनु हुन अनुरोध गर्दछौं ।

वडाध्यक्ष– श्रीधरप्रसाद कुईकेल

पनौती नगरपालिका वडा नं. ५ परिवार

काभ्रे

हार्दिक शुभकामना

विजया दशमी, शुभदीपावली तथा छठ पर्व २०७६ को अवसरमा हाम्रा सम्पूर्ण नगरवासीहरू तथा देश विदेशमा रहनु हुने नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक शुभकामना ।

जन्म, मृत्यु तथा अन्य व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौं

व्यक्तिगत दर्ता कहाँ गर्ने ?

जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई, सम्बन्धविच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू घटना घटेको३५ दिनभित्र आफू बस्ने नगरपालिका वा गाउँपालिकाको स्थानीय पञ्जिकाधिकारीकहाँ गई दर्ता गराउनु हुन अनुरोध गर्दछौं ।

वडाध्यक्ष– बुद्धिसिंह थापा

पनौती नगरपालिका वडा नं. ४ परिवार

काभ्रे

संघर्षलाई...

सकिन्छ। वर्तमान समयमा हाम्रो केन्द्रीय अभिभारा हो क्रान्तिकारी आन्दोलनमा भागलिन व्यापक जनतालाई संचालित गर्नु, यस्तो आन्दोलनद्वारा साम्राज्यवाद र विस्तारवादी पिछलग्गु दलाल नवप्रतिक्रियावादी सरकारको तख्ता पल्टाउनु, मुलुकभर क्रान्तिलाई फैलाउनु र नेपालबाट साम्राज्यवाद र विस्तारवाद (विदेशी चलखेल) लाई धपाएर पठाउनु । आज नेपाल र सच्चा नेपालीको निमित्त अत्यन्तै महत्वपूर्ण यस केन्द्रीय अभिभारालाई जस्ले पर्याप्त महत्व दिँदैन र हेलचक्राई गरी हिँड्छ वास्तवमा त्यो असल क्रान्तिकारी हुनसक्दैन । असल क्रान्तिकारीहरूमा हुनुपर्ने चुरोकुरो भनेको ब्यापक जनताको तात्कालिक हितको समस्यालाई, उनीहरूको भलाईको समस्यालाई प्राथमिक महत्वकासाथ समाधानको उपाए अपनाउन हरहमेसा दिलो-ज्यानले लागि परिरहनु हो । जसले गर्दा आम जनता क्रान्तिप्रति भित्रैदेखि आकर्षित भई आफै क्रान्तिको फिलिङ्गो बनी जङ्गलमा डढेलो लागेझैँ मुलुकभर क्रान्तिको आँधिवेरी भई फैलिने छन् ।

यहाँ जग-जाहेर कुरा के पनि हो भने जवसम्म जनताको परिवर्तनकारी राजनीतिक चेतना जागृत हुँदैन तवसम्म प्रतिक्रियावादी वर्गहरूले फाइदा लिइरहेका हुन्छन् । यसलाई चिरेर जान जनतामा राजनीतिक चेतना जगाउनु आवश्यक छ र यो भाषण र नाराहरूबाट मात्र सम्भव हुँदैन । देश र जनताको आधारभूत समस्यालाई सत्ताको राजनीतिसँग गाँसेर क्रान्तिकारी वर्ग संघर्षको लहर ल्याएर मात्र यो सम्भव हुन्छ। यो बाटो सहज र सरल छैन, तर यो बाटो अवलम्वन नगरी देशको उज्वल भविष्यतिर जाने अरु कुनै विकल्प छैन ।

क्रान्ति एउटा विज्ञान हो । यसको निम्ति साहस र सोर्यको पनि खाँचो पर्छ । क्रान्ति कुनै गजेडिहरूको गफ होइन, न यो ब्याख्या र विश्लेषण मात्र हो । गतिशील इतिहासको वेगलाई भ्रमको पर्दाले छेक्न सक्दैन । तसर्थ नयाँ जनवादी व्यवस्थाका पक्षधरहरू संसदीय गणतन्त्रको रमझमबाट मुक्तभई गम्भिर रूपमा सोच्नु आजको आवश्यक्ता र इतिहासको चुनौति पनि हो ।

२०७६/४/२८ ताहाचल, काठमाडौँ

दृश्य...

आएको छ । यसरी अहिलेको दृश्य-रूपमा बिप्पा सम्झौता जे जसरी बाहिर आएको छ, त्यसले यसभित्र लुकेको सारतत्व के छ त्यसको पूर्वानुमान गर्न मात्रै मद्दत गर्दछ । किनभने प्रसिद्ध दार्शनिक हेगेलले भनेका थिए "दृश्य-रूपले सारतत्वलाई प्रदर्शित गर्दछ र सारतत्व आफ्नो दृश्य-रूपमा रहेको हुन्छ ।" बिप्पा सम्झौता र त्यसमा सम्झौता गर्ने डा.बाबुराम भट्टराइ बारे पनि सत्य हो ।

यदि हामी कुनै मानिसको चरित्र राम्रो छ भन्छौ भने, उसको सो चरित्र उसका आचरण र विभिन्न क्रियाकलापमा व्यवहारमा प्रकट हुनु पर्दछ । बाहिर प्रकट नभएको सारतत्व वास्तवमा सारतत्व नै रहदैन् । मानिसको भित्री सारतत्व उसको काम र आचरणमा देखा पर्दछ । त्यसैले त यो प्रसिद्ध भनाई छः मानिसको जाँच उसका कामहरूद्धारा हुन्छ, अर्थात कामले मानिसलाई चिनाउँछ । आफ्नो काम र आचरणमार्फत मानिसले आफ्नो वास्तविक गुण र योग्यतालाई खुलस्त पार्दछ । एक पटक एउटा स्तरको परिक्षामा प्रथम भएको मानिस कहिले काही असफल पनि हुन्छ र डा.बाबुरामजी नेपाल-भारत बीचको बिप्पा समझौतामा राष्ट्रियताको कसिमा फेल भएका छन् । उनलाई पार्टीभित्र भारतपरस्तताको आरोप लगाइदै आएको थियो । उनले यहि भारतपरस्तताकै कारण एक दिन नेपाललाई अहित र भारतलाई हित हुने काम गर्ने छन् भनेर उनीप्रति विरोधीले लगाउने गरेको आरोप सही सिद्ध भएको छ । भन्ने गरिन्छ, कुनै मानिसमा निहित भित्री सारतत्वले आफ्नो अस्तित्व सिद्ध गर्न आफूलाई उसका काम र आचरणमा प्रकट गर्दछ । उसको काम र आचरण उसको खुलस्तिएको सारतत्व हो । यसरी, सारतत्व दृश्य-रूपमा र दृश्य-रूप एक पक्षमा सारतत्वमा फेरिने हुन्छन् । प्रत्येक दृश्य-रूप सारतत्वको एउटा मूर्त रूप रहे पनि, त्यसमा सम्पूर्ण सारतत्व भने रहेको हुँदैन्, त्यसको एक पक्ष मात्र रहेको हुन्छ । यसलाई लेनिनले यसरी देखाएका छन्:"जुन चीजले आफूलाई देखाउँछ, त्यो त्यसको एउटा निस्चिततामा, त्यसको एउटा पक्षमा , त्यसको एउटा क्षणमा सारतत्व हो । सारतत्व ठीक त्यस रूपमा देखिन्छ । देखिने रूप सारतत्व आफैको आफैमा दिग्दर्शन हो । "

माथिको कुरालाई स्पष्ट पार्न एउटा उदाहरण लिउँ । वर्तमान मन्त्रिमण्डल अन्तर्गत सुकुम्वासी, मोही किसानप्रति भयानक हेलचक्रयाई तथा वेवास्ता गरिएको पाइन्छ, र त्यो त्यसको जन-विरोधी सारतत्वको (अन्तरनिहित चरित्रको) एउटा अभिव्यक्ति हो । तर त्यो दृश्य-रूप अहिलेको मन्त्रीमण्डलको सम्पूर्ण सारतत्व होइन् , त्यसको एउटा पक्षमा मात्र सारतत्व हो। त्यसका अन्य पक्षहरू पनि छन्- मुठ्ठीभर मानिसहरूद्धारा जनताको शोषण, मनपरितन्त्र तथा भ्रष्टाचार, जनताको घटदो जीवनस्तर, कर्मचारीतन्त्र, आदि । नेपालको कम्युनिस्ट आन्दोलनमा हामीले अनेकौ व्यक्तिहरू मार्क्सवादीबाट अवसरवादीमा(गद्दार समेत पनि) पतित भएको र भइरहेको देख्दैछौ । यो अधपतन तिनीहरूको चरित्रमा भएको परिवर्तन हो । उक्त परिवर्तित सारतत्वको प्रतिबिम्बस्वरूप तिनीहरूका व्यवहार र आचरण पनि फेरिन्छन् । यसरी फेरिएको व्यवहार र आचरण अनुसार उनीहरूमा सिद्धान्तप्रति बेवास्था, बास्तविक जनआन्दोलनप्रति विरोध, उदार-पुँजीवादी नेतृत्वको पछि लाग्ने प्रवृति, व्यक्तिगत स्वार्थपूर्ति आदि ।

डा.बाबुरामले भारतसंग गरेको बिप्पा सम्झौताको सारतत्वलाई अहिले बाहिर देखिएको दृश्य-रूपबाट तत्काल पत्तालगाउन सकिदैन् । किनभने कुनै पनि चीजको सारतत्व त्यसको बाह्य अभिव्यक्तिसित ठयाम्मै मिल्ने गरेर प्रकट हुदैन् । त्यसैले मार्क्सले भनेका छन्:".....यदि चीजहरूको बाह्य दृश्य-रूप र सारतत्व प्रत्यक्षरूपले मिल्दो भएका भए, सारा विज्ञान अनावश्यक हुने थियो । " मार्क्स, पुँजी, भाग ३, पृष्ठ ८१७ । जसरी कुनै भवनको बाहिर देखिने रूपलाई हेरेर त्यसको सम्पूर्ण भित्री कूरालाई जान्न सकिदैन्, त्यसै गरी दृश्य-रूपबाट सारतत्व पुरा मात्रामा खुलस्त हुँदैन ।

यहाँ कुन तथ्य उल्लेखयोग्य छ भने दृश्य-रूप सधैभरि सारतत्वसित मिल्दो हुँदैन् । कहिलेकाही कस्तो पनि हुन्छ भने बाह्य अभिव्यक्तिले सारतत्वलाई ठीक ढङ्गबाट प्रकट गर्नुको साटो बिकृत वा झुटो रूपमा प्रस्तुत गर्ने गर्छ। यस्तो हुँदा सारतत्वको सम्वन्धमा भ्रम वा गलत समझदारी हुन जान्छ । यसको एउटा उदाहरणलाई हेरौ । सयौ बर्षसम्म मानिसहरू कस्तो भ्रममा परेका थिए भने सूर्य पृथ्वीको वोरिपरि घुम्छ । यसो बाहिरबाट हेर्दा हामीलाई कस्तो भान हुन्छ भने सुर्यले पृथ्वीको परिक्रमा गरिरहेकोछ । यहाँ दृश्य-रूप सारतत्वको बिलकुल विपरित रहेको थियो, किनभने वास्तवमा पृथ्वी सूर्यको वोरिपरि घुम्ने गर्छ, जुन तथ्यलाई पछि पोलैण्डका महान खगोलशास्त्री कोपर्निकसले पत्ता लगाए ।

यसरी, दृश्य-रूप विकृति वा झुटो हुन सक्छ । त्यसबाट मानिसलाई धोका हुन सक्छ । झुटो, बाहिर देखिने कुरामा विश्वास गर्नेहरूले ठूल-ठूला धोका खाएका छन् । त्यसैले, दृश्य-रूप र त्यसको सारतत्व बीचमा आउन सक्ने सम्भवानालाई बेलैमा चिन्न एउटै मात्र हतियारको आवश्यकता पर्छ । र दृश्य-रूपदेखि सारतत्वसम्म पुग्ने बाटो पनि एउटै छ, त्यो भनेको अध्यन, अनुसन्धान, विश्लेषण, र त्यसका आधारमा संश्लेषणको वैज्ञानिक तरिकाको अवलम्वन नै हो । पुँजीवादी शोषणको सारतत्व पत्ता लगाउन मार्क्सले उपरोक्त तरिकाको जसरी प्रयोग गरेका थिए , त्यो अहिलेको लागि पनि एउटा नमुना दृष्टान्त बनेको छ । त्यसवारे संक्षेपमा चर्चा गरौ ।

पुँजीवादी अर्थशास्त्रीहरूले पुँजीवादी शोषणको सारतत्वलाई पत्ता लगाउन सकेनन्, र सो नसक्नुको एउटा मुख्य कारण के भने उनीहरूले आफूलाई दृस्य-रूपमा मात्र सिमित राखे । पुँजीवाद अन्तरगत मजदुरले आफ्नो र आफ्ना परिवारको जीवन निर्वाहका लागि आफ्नो श्रम-शक्ति पुँजीपतिलाई बेच्छ र पुँजीपतिले उसको श्रम-शक्ति बापत उसलाई ज्याला दिने गर्छ । मजदुरले बेच्ने र पुँजीपतिले किन्ने । मजदुरले काम गर्ने र पुँजीपतिले ज्याला दिने । यो कारोबारमा बाहिरबाट हेर्दा कस्तो देखिन्छ भने उक्त खरीद विक्रीमा मजदुर र पुँजीपतिका बीच एकदमै न्यायोचित व्यवहार भएको छ । उक्त दृश्य-रूपको आधारमा पुँजीवादी अर्थशास्त्रीहरूले कस्तो आधार बनाए भने पुँजीपतिहरूले मजदुरको शोषण गरेर नाफा कमाउने होइन्, बरू आफ्नो लगानीको पुँजी उसको नाफाको स्रोत हो । त्यसरी उनीहरूबाट पुँजीवादी शोषणको रहस्य खुलस्त भएन् ।

त्यसको उल्टो मार्क्स त्यसको दृश्य-रूपमा मात्र सिमित रहेनन् । बरू वाह्य-रूप पछिल्तिर लुकेको शोषणको सारतत्व पत्तालगाउनमा लागे । आफ्नो यो उद्येश्यको सम्वन्धमा मार्क्सले लेखेका छन् ' ''तसर्थ हामी केही समयका लागि त्यस्तो होहल्लापूर्ण क्षेत्रबाट विदा लिन्छौ, जहाँ हर कुरा सतहमा र सबैले देख्ने गरी घटिरहन्छ । हामी त्यसलाई पछ्याएर लुकेर बसेको उत्पादनको बासस्थानतर्फ लाग्छौ, र त्यसको संघारमा हामी कामको मानिसलाई बाहेक अरूलाई पस्न मनाही छ भनी लेखिएको पाउछौ । यहाँ हामी पुँजीले कसरी उत्पादन गर्छ भन्ने कुरा मात्र होइन्, पुँजीको उत्पादन कसरी हुन्छ भन्ने कुरा पनि भेट्टाउनेछौ । आखिरमा हामी नाफा निर्माणको रहस्य खुलस्त पार्नेछौ । '

दृश्य-रूपबाट सारतत्वमा घुसेर मार्क्सले कुन तत्थ्य पत्तालगाएका थिए भने मजदुरको श्रम–शक्ति त्यस्तो बिशेष खालको वस्तु हो, जसले पुँजीपतिबाट मिल्ने ज्याला(मूल्य)भन्दा बढी मूल्य पैदा गर्दछ । उक्त बढी मूल्य विनाज्यालाको श्रमको उपज हो, अतिरिक्त मूल्य हो, जसलाई पुँजीपतिले हडपेर लिन्छ र जुन उसको नाफाको मुहान हो । यसमा नै पुँजीवादी शोषणको रहस्य रहेको छ । आफ्नो वैज्ञानिक अनुसन्धानको क्रममा मार्क्सले पुँजीवादी समाजको गतिको नियम पत्ता लगाएका थिए । मार्क्सको उक्त आविष्कार दृश्य.रूप र सारतत्वमाझको आपसी सम्वन्धको समाधान कुन ढंगबाट गर्नुपर्छ भन्ने कुराको एक गहकिलो नमूना हो ।

अभियानको...

अभियानको आवश्यकता

साम्राज्यवाद र विस्तारवादजस्ता जनताका महादुस्मनहरूले नेपालका क्रान्तिकारीहरूलाइ समाप्त बनाएर सर्वहारावर्गीय क्रान्तिको गला रेटेर समाप्त बनाउनका निम्ति कुनै न कुनै तवरबाट प्रचण्डलाई प्रयोग गर्न सफल भए । तर क्रान्तिकारीहरूलाई समाप्त बनाउन पनि सकेनन्,सदाका निम्ति क्रान्ति नहुने गरि क्रान्तिको गला रेट्न पनि सकेनन् । क. किरणको नेतृत्वमा त्यति शक्तिशाली भएर क्रान्तिको झण्डा उठायौँ । नव साम्राज्यवाद र विस्तारवादले आर्को कदम चाल्यो । वादलजस्ता कम्जोर वैचारिक धरातल भएका व्यक्ति र हद दर्जाको निम्न मध्यमवर्गीय प्रभाव परेका विप्लवहरूलाइ झटारो हान्यो । त्यसमा पनि उनिहरू सफल भए । क्रान्तिकारी आन्दोलनबाट उनिहरूलगायत एउटा तप्का बाहिरियो । किरणको नेतृत्वमा गोलबन्द भएको क्रान्तिकारी तप्का एक ढिक्का भएर उभियो । बरु बाहिर रहेका क्रान्तिकारी तप्का समेत एकताबद्ध भएर अगाडि बढ्यो र बढिरहेको छ । सकारात्मक तबरले भन्नु पर्दा नेपालमा क्रान्तिको झण्डा झुक्न पाएन । बरु यतिवेला किरणको वरिपरि अथवा किरणले नेतृत्व गरेको ने.क.पा.(क्रान्तिकारी माओवादी)को वरिपरि क्रान्तिकारीहरूको धुर्बिकरण क्रमिक रूपमा भै राखेको छ । यतिमात्रैले सर्वहारावर्गीय कार्यभार पुरा हुन सक्दैन। सर्वहारावर्गी क्रान्ति पुरा गर्न राजनीतिक तथा फौजी कार्यदिशाको स्पष्टता,इच्छाशक्ति सहितको युनिफाइड नेतृत्त्व, त्याग, वीरता, बलिदानको भावले ओतप्रोत कार्यकर्ताको हिस्सा, वैचारिक एकरूपतासङ्गै भावनात्मक एकता, जनताको ठुलो हिस्साको समर्थन क्रान्तका लागि त्यतिकै आवश्यकता छ । क्रान्तिका यिनै आधारहरूलाइ पुरा गर्ने दिशा सोझ्याउनका निम्ति आधार तयार पार्नका खातिर अभियात अत्यावश्यक भई रहेको थियो । त्यसैलाई मध्यनजर गरेर पार्टीले अभियान चलाउने निर्णय गऱ्यो ।

अहिले खड्किएको यो आवश्यकता पुरा गर्न सबै नेता, कार्यकर्ता, समर्थक, शुभचिन्तक जनतासमेत एकत्रित भएर चलाउन आवश्यक छ । तबमात्र पार्टीले ल्याएको अभियान र वस्तुगत आश्यकतालाइ ठिक तबरबाट जोड्न सकिञ्छ । आवश्यकताका सबै लक्ष्य हासिल नभएता पनि केही आधार तयार पार्न सक्नु पर्दछ ।

अभियानको लक्ष्य

अभियानका केहि लक्ष्यहरू छन् । ती लक्ष्य पूरा गर्ने उद्देश्य राखेर अभियान सञ्चालन गर्नु आवश्यक छ। ति लक्ष्यहरूलाइ छोटकरिमा वा बुदामा यसरी सकेट्न सकिञ्छ ।

(क) मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादका आधारभूत सिद्धान्तप्रतिको बुझाइको एकरूपता । मालेमावादलाई बुझ्नु भनेको विश्व क्रान्तिलाइ बुझ्नु हो । सर्वहारावर्गीय पक्षधरतामा दरो र खरो तबरबाट आफुलाइ उभ्याउनु हो । वर्गसङ्घर्षको निम्ति आफूलाई तयार पार्नु हो । एउटा गाउँपालिका, एउटा नगरपालिका, एउटा महानगरपालिका वा एउटा जिल्लामा कतिजाना त्यस्ता क्याडर(cader) तयार पार्न सक्यौँ वा सक्छौँ भन्ने हिसाब गरेर कामको थालनी गर्न पर्दछ र निरन्तरता दिनुपर्दछ ।

(ख) विचारको त्यो एकरूपता सङ्गै नेता, कार्यकर्ता र जनताका विचमा नङ् र मासुको जस्तो, माछा र पानीकोजस्तो भावनात्मक सम्बन्ध बनाउन पर्दछ भन्ने हो । स्रमज्यावादी तथा पुँजिवादी दुषित हावाले हामि सबैलाइ कहिँ कतैबाट प्रभाव पारेकै छ । हामि सवर्सहारावर्गीय विचारको कसिबाट शुद्ध हुन सकेका छैनौँ । या त हामि मध्ये एकले आर्काको कुरा काट्न बेस्त छौँ या त सङ्कीर्ण घेराभित्र रहेर आफ्ना गतिविधि गरिरहेका हुन्छौँ । यस प्रकारमा गतिविधि र घेरा तोडेर बाहिर निस्कनु पनि यसको लक्ष्य हो । त्यतिमात्र हैन जनताबाट आमी पुरै कटेका छौँ । यसमा पनि कि त हाम्रा बेठिक गतिविधिले कटाएको छ कि त हामी जनतामा जाँदै नगएर कटेका छौँ । यो अभियान कार्य यसप्रकारका गतिविधिलाई तोड्न पर्छ भन्ने हो ।

(ग) हाम्रा वर्ग वैरीहरूले योजनाबद्धरूपमा मालेमावादका आधार भूत सिद्धान्तको तोड मोड गरिरहेका छन् । क्रान्ति सकियो भनेर भजन गाइरहेका छन् । क्रान्तिकारी नेताहरूका विरुद्ध कपोलकल्पित गाली गर्दै हिँडेका छन् । तर हामी क्रान्तिकारीहरू कान थापेर होकि क्या हो भने जस्तो गरि हिँडेका छौँ । यसप्रकारको गतिविधि क्रान्तिकारी चरित्रभित्र पर्दैन। त्यसैले यसको डटेर मुकाविला गर्न सक्ने इमान्दार क्रान्तिकारी क्याडर (cader) तयार पार्नु पनि हो ।

(घ) उत्पीडितवर्ग वा समुदायको मुक्तिका निमित्त क्रान्ति अपरिहार्य आवश्यकता छ । यो सार्वभौम नियम हो । क्रान्ति पुरा गर्न विचार, राजनीति, कार्यदिशा, नेतृत्व, कार्यकर्ताहरूसँगै सङ्गठनको जालो बुन्न सक्नु पर्दछ । हाम्रो सन्दर्भमा त्यो जालो बन्न सकेन । त्यसैले अभियानको लक्ष्य भनेको चुस्त क्रान्तिकारी, लडाकु र अनुशासित पाटी निर्माणका साथै व्यापक मात्रामा जनसङ्गठनको विकास गर्नु पर्दछ भन्ने हो । पाटीका यिनै लक्ष्य पुरा गर्न र जुन अभियानको सुरुवात भैराखेको छ कम्तिमा यसलाइ पुरा गर्न तिर अभियान चल्न आवश्यक छ ।

अभियानको उद्देश्य

देश जर्जर भै राखेको अवस्थामा नेकपा(क्रान्तिकारी माओवादी)ले विकल्प दिनु पर्दछ भन्ने हो । प्रतिगामीहरूले जनताको आक्रोशलाइ समेटेर पछाडि धकाल्न कोसिस गर्दछन् । राज्य आफ्नो स्वर्ग ढल्छ कि भनेर फासिवादतिर जाँदैछ । जनता आक्रोसित र निरास दुबै अवस्थामा छन् । त्यसैले अभियान मार्फत आक्रोसित र निरास बन्दै गरेका जनतालाइ सहि बाटोमा लामबद्ध गर्न व्यापक जनसङ्गठन विस्तार गरेर चेतनशील बनाउँदै अबको अग्रगामी बाटो भनेको जनताको सङ्घीय गणतन्त्र, समाजवाद हुँदै साम्यवादमा पुग्न निरन्तर क्रान्तिको बाटो हो भनेर देखाउनु हो ।

तत्कालैबाट सानो पैमानका किन नहोउन जनसङ्घर्ष, प्रतिरोध सङ्घर्ष, वर्गसङ्घर्ष अगाडि बढाउन बलियो आधार तयार पार्नु हो । सबै जिल्लाहरूमा एकै प्रकारका अभियान त हुँदैनन् तर लक्ष्य, उद्देश्य र बुझाइको एकरूपता हासिल गर्दै मुख्य, मध्यम र सामान्य तिन भागमा विभाजन गरि अभियानलाइ अगाडि बढाउँदा राम्रो हुन्छ । यही नै अभियानको लक्ष्य, उद्देश्य र आवश्यकता हो ।

हार्दिक शुभकामना

विजया दशमी, शुभदीपावली तथा छठ पर्व २०७६ को अवसरमा हाम्रा सम्पूर्ण यात्रु महानुभावहरू तथा देश विदेशमा रहनु हुने नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक शुभकामना ।

बद्री प्रसाद पौडेल
अध्यक्ष तथा
चितवन छहारी यातायात सेवा प्रा.लि. परिवार
प्रधान कार्यालय : भरतपुर-४, नारायणगढ, चितवन ३ नं. प्रदेश
फोन नं. ०५६-५७०४०६५७०९२८

यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय पाल्पाको सूचना

कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरू
१. सवारी साधनको कर असुल गर्ने ।
२. ब्लुबुक नवीकरण गर्ने ।
३. रुट परमीट नवीकरण गर्ने ।
४. सवारी साधन जाँच पास गर्ने ।
५. अस्थायी इजाजत (पटके) दिने

"सवारी साधनको कर समयमै तिरी जरीवानाबाट बचौं ।"

यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय
बर्तुङ, पाल्पा

आरामदायी र भरपर्दो यात्राका लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।
मितेरी यातायात एण्ड अटो प्रा.लि.
प्रधान कार्यालय : कलंकी, काठमाडौं (पुष)
९८५१०४३३२८, ९८०८४६११०६
फोन नं. : ०१-५२२५२८१
तेह्रथुम सम्पर्क : डिल्लराम रेग्मी (९८५२०६०२५४)
फोन नं. : ०२६-४६०२५४
कृपया, टिकट र रिजर्भका लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।

आरामदायी र भरपर्दो यात्राका लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।
खोटाङ यातायात प्रा.लि.
काठमाडौंबाट- हलेसी, ऐसेलुखर्क, बाक्सीला, भोजपुर, ओखलढुंगा, सोलु जानु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।
सम्पर्क-
कोटेश्वर- ०१४६०१६८०
९८५१२४५६८०
चाबहिल- ९८५१२४५६८०
दिक्तेल- ०३६४२०६७३, ०३६४०२०६८०

रोयल बुईपा A/C जम्बो हाईस
गाईघाट-लहान-खुर्कोट हुँदै काठमाडौंसम्म
काठमाडौं सम्पर्क नम्बर
बसन्त खड्का - ९८४२८३७७९३
- ९८१७७१९६९७
ईन्द्र कट्टेल - ९८१८४१५२९०
गाईघाट सम्पर्क नम्बर
फोन नं. ०३५-४२१६४३
पुरुषोत्तम खनाल - ९८५२८३५६९०
- ९८१५७८४८७४
दैनिक दिवा सेवा तथा आरामदायी र भरपर्दो यात्राको लागि हामीलाई सम्झनुहोस् ।

हिमाल-तराई यातायात सेवा समिति
रिभर्ज चाहिएमा सम्पर्क
सानोभाई थापा - ९८४४२५२३८५
सानोभाई फलफूल एण्ड जुस भण्डार
सिन्धुली जुनार भवन
९८४४०७६२६१
९८०३९२८४३०

टाटासुमो बोलेरो	
काठमाडौं फोन	सिन्धुली फोन
०१-५१००४९४	०४७-५२११६९
९८४११०६९६७	०४७-६९१३३२
९८४४४०३१५९	९७४४०२२७३५
	९८४४२५२३८५
	९८१२०७५६९८
	९८६०१०२७३७
	९८४४००८४००

यहाँ सिन्धुलीबाट धुलिखेल, बनेपा हुँदै कोटेश्वर, चाबहिलसम्मको टिकट पाइन्छ ।

आलोपालो

अभियानको लक्ष्य, उद्देश्य र आवश्यकता-एक छलफल

● दिनेश शर्मा 'सागर' ●

विषय प्रवेश

यतिबेला नेपालको राज्य सत्ताको बागडोर प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष तवरबाट साम्राज्यवाद र विस्तारवादको हातमा निहित हुन पुगेको छ। राज्य सत्ताका विभिन्न अङ्गहरू मुख्य गरि सरकार, सुरक्षा निकाय(सेना/प्रहरी), कर्मचारीतन्त्र,देशकोमूलदस्तावेज संविधान, न्यायालयलगायत सबै प्रकारका निकायहरू साम्राज्यवाद र विस्तारवादद्वारा नियन्त्रित छन् । जसलाई विदेशीहरूको कठपुतली पनि भन्न सकिन्छ । राज्यका विभिन्न निकायहरूमा आसीन संसदीय पार्टीका नेताहरू साम्राज्यवाद र विस्तारवादका सच्चा कारिन्दा मात्र हुन् । आर्को शब्दमा भन्नुपर्दा एक प्रकारले पत्रु भइसकेका दलालहरूको झुण्ड मात्र हुन् । कोही राप्रपाको नाममा, कोहि मधेशवादी दलको नाममा, कोही काङ्ग्रेसको नाममा त कोही कम्युनिस्टका नाममा बाडिएर जनतालाई भ्रम पार्न मात्र तल्लीन छन् । नाम फरक तर नीति, योजना, कार्यक्रम एउटै बोकेका,उद्देश्य एउटै भएका दलालहरू हुन् । नेपालमा नेपाली जनताको स्वाभिमान, आमूल परिवर्तन प्रतिको उच्च चाहाना र सच्चा परिवर्तनका वाहक भनेका कम्युनिस्ट नै हुन् भन्ने बुझाइलाई देखेरसाम्राज्यवाद र विस्तारवादले आफ्नो सम्पूर्ण शक्ति लगाएर कम्युनिस्ट पार्टी भित्रैवाट दलालहरूलाई तयार पार्न सफल भयो । आज कम्युनिस्टको खोल ओडेका दुई तिहाइको सरकार निर्माण गरेर सच्चा कम्युनिस्टको वदनाम गर्न राष्ट्र र जनविरोधी ठूलाठुला हर्कतहरू गर्दै छन् । साम्राज्यवाद र विस्तारवादको निर्देशनमा कम्युनिस्टको खोल ओडेका प्रतिक्रियावादको बाटो भएर फासिवादमा पतन भएकाहरूको दुई तिहाईको सरकारले सर्वहारावर्गीय आन्दोलन उठ्न नदिन, जनताको सङ्घीय जनगणतन्त्र स्थापना हुन नदिन, समाजवाद र साम्यवादको लक्ष्यमा अगाडी बढ्न नदिन सच्चा कम्युनिस्टहरूको वदनाम गर्न तल्लीन छन्। जनता यतिवेला ठुलो भ्रममा परेका छन्। विकल्पको खोजीमा छन् ।

कथित कम्युनिस्ट खोल ओडेर गरिएका शोषण, दमन, उत्पीडन, हत्या, लुट, वलत्कार,तस्सकरी, घुसखोरीजस्ता जनविरोधी गतिविधि सच्चा कम्युनिस्टहरूले गरेको होइन यो त कम्युनिस्टको वदनाम गर्न प्रतिक्रियावादमा पतन भई सकेका साम्राज्यवाद र विस्तारवादका दलालहरूले गरेका हुन भनेर जनतामा स्पष्ट पार्न आवश्यक छ। लोकतान्त्रिक गणतन्त्र भनेको स्वतः बुर्जुवा गणतन्त्र हो र यसले गर्ने काम भने कै जनविरोधी काम हो भनेर जनतालाई बुझाउन आवश्यक छ । त्यति मात्र होइन राष्ट्रको स्वाधीनता र जनताको अधिकारका निमित्त जनताको सङ्घीय जनगणतन्त्र यति वेलाको तात्कालिन आवश्यककता हो भने मानव मुक्तिको अन्तिम लक्ष्य समाजवाद हुँदै साम्यवाद हो भनेर बुझाउन पनि त्यति नै आवश्यकता छ । उक्त काम कठिन छ तर सत्यमा आधारित तथ्य सम्मत बाटो यहि नै हो। कठिन छ तर गर्न त्यहि पर्छ। उक्त काम गर्ने भनेको कम्युनिस्ट क्रान्तिकारीहरूले हो । मालेमावादका सच्चा अनुयायीहरूले हो । हाम्रो सन्दर्भमा यतिवेला क्रान्तिकारी माओवादीले हो ।

क्रान्तिकारी माओवादीको बैठकले लिएका निर्णयहरू

गएको आषाढ १२–१७सम्म चलेको नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)को केन्द्रीय समितिको बैठक बस्यो। बैठकले समग्र राष्ट्रिय राजनीतिको विश्लेषण मात्र होइन अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा साम्राज्यवाद र विस्तारवादको समेत सुक्ष्म तबरबाट व्याख्या, विश्लेषण र संश्लेषण गर्दै आगामी पार्टीको रणनीतिका बारेमा वस्तुवादी तबरबाट आफ्ना धारणाहरू अगाडि सारेको छ। त्यसले भित्र बाहिर एक प्रकारको तरङ्ग पैदा गरेको छ। पार्टीले तय गरेका कार्यक्रमहरूलाई बुझाईमा एकरूपता ल्याउने र कार्यन्वयनमा नेतादेखि कार्यकर्तासम्म अझ शुभचिन्तक जनतालाईसमेत युनिफाइड भएर जाने हो भने कथित कम्युनिस्टको खोल ओडेका दलालहरूको भ्रमलाई च्यात चुत मात्र होइन सर्वहारा वर्गीय क्रान्तिका लागि एक प्रकारको आधार खडा हुने वाला छ । त्यसैले त भित्रदेखि बाहिरसम्म तरङ्ग पैदा भयो । तर यसबाट क्रान्तिकारीहरू मातिनु पर्ने आवश्यकता छैन। किनकी वैचारिक बहसले, नीति निर्माणले मात्रै त यति तरङ्ग पैदा हुन्छ भने यसलाइ वर्ग सङ्घर्षको एउटा तहसम्म प्रतिरोध सङ्घर्षको एउटा तहसम्म यसलाई विकास गरेको खण्डमा प्रतिक्रियावादी वर्गमा पतन भएका शक्तिहरू मात्र होइन छिपेर बसेका कैयौं अवसरवादी तत्वरु नाङ्गेझार हुनेछन् । विगतका अनुभवहरूले पनि हामिलाइ यहि सिकाएको छ । त्यसैले यतिवेला क्रान्तिकारी पङ्क्ति उत्साही बन्ने वेला हो ।

थुप्रै निर्णयहरूको व्याख्या वा विश्लेषणभन्दा पनि एउटा विषयका बारेमा यस लेखमा चर्चा गर्नु सान्दर्भिक होला भन्ने लागेको छ। मुख्य गरि पार्टीले तय गरेको अभियान त्यो यतिवेला चर्चा गरिहाल्नु पर्ने विषय हो। अभियानको आवश्यकता,त्यसको औचित्त्य र सान्दर्भिकताका बारेमा छलफल गर्नु आवश्यक छ। अन्यथा आँखा नदेख्ने मानिसले हात्ति छामेको जस्तो बन्न पुग्छ अभियान। त्यसैले यो अभियानलाइ त्यस्तो हुन दिनु हुँदैन। बरु अभियानलाइ परिणाममुखी बनाउन सक्नु पर्दछ।

...बाँकी ७ पेजमा

लोकतन्त्र...

अस्पष्ट र सारसंग्रहवादी अर्थको संवहन गर्दछन् । त्यसैले यी पदावलीहरू वर्तमान सत्ताधारीहरूका लागि जनतासित ढाँटछल गर्न र उनीहरूलाई भ्रमित तुल्याउन निकै उपयुक्त बन्ने गरेका छन् । वस्तुतः वर्गसमाजमा यस्ता पदावलीले वर्गीय अर्थ संवहन गर्दछन् ।

लोकतन्त्रको सामान्य अर्थ लोक अर्थात् जनताको तन्त्र भन्ने हुन्छ । तर, स्मरण रहोस् लोकतन्त्र पदावलीको जन्मदाता देश प्राचीन युनानमा महिला र दासहरूले मतदानमा भाग लिन पाउँदैनथे । त्यहाँ लोकतन्त्र दास-मालिकहरूका लागि थियो । मध्ययुगमा राजतन्त्रको बोलवाला थियो र त्यहाँ लोकतन्त्र थिएन । पुँजीवादी युगको थालनी हुने बित्तिक्कै लोकतन्त्रको अर्को युग प्रादुर्भाव भयो । तर, त्यो वेला त्यो लोकतन्त्र श्रमिक जनता होइन पुँजीपतिवर्गका लागि थियो । लोकतन्त्र आएको लामो समयसम्म पनि अमेरिकी पुँजीपतिवर्गले दास र महिलाहरूलाई मतदान गर्ने अधिकार दिएको थिएन। त्यहाँ जनताका लागि लोकतन्त्र थिएन । वस्तुतः पुँजीवादी क्रान्ति भएका देशहरूमा त्यो लोकतन्त्र पुँजीपति वर्गका लागि नै थियो । रुसमा कम्युनिस्ट पार्टीको नेतृत्वमा समाजवादी सत्ताको निर्माण भएपछि त्यहाँ मजदुर, किसानलगायतका जनसमुदायको लोकतन्त्र स्थापित भयो । त्यस लोकतन्त्रमा पुँजीपति वर्गका अधिकारहरू कटौती गरिएका थिए । त्यो लोकतन्त्र सर्वहारा लोकतन्त्र थियो र त्यसको नाम समाजवाद थियो । चीनमा पनि क्रान्तिपछि जनताको जनवाद कायम भयो र त्यहाँ पनि उत्पीडक वर्गका अधिकारहरूको कटौती गरिएको थियो । उक्त अध्ययनबाट के स्पष्ट हुन्छ भने वर्गसमाजमा लोकतन्त्रको चरित्र वर्गीय हुने गर्दछ । सबैका लागि साझा लोकतन्त्र कदापि हुनै सक्दैन ।

संसदीय व्यवस्था पनि लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको एउटा रूप हो । संसदीय व्यवस्थाको स्थापना सामन्तवादका विरुद्धको संघर्षका क्रममा इङ्ल्याण्ड, फ्रान्स लगायतका देशहरूमा भएको थियो । पुँजीवादी क्रान्ति पश्चात् पश्चिमका कतिपय देशमा संवैधानिक राजतन्त्र र कतिपय देशमा गणतन्त्रको स्थापना भएका थिए । ती सबै लोकतान्त्रिक व्यवस्था थिए । तर त्यो लोकतन्त्र धनीहरूका लागि स्वर्ग र गरिबहरूका लागि नर्क थियो । अहिले नेपालमा पनि संसदीय व्यवस्था र त्यस अन्तर्गत लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना भएको छ। त्यत्ति मात्र होइन, आफूलाई कम्युनिस्ट बताउनेहरूको पार्टी सरकारमा छ । अझ त्यसले त आफूलाई समाजवादको हिमायती पनि बताइरहेको छ । तर यहाँ पनि यो लोकतन्त्र धनीहरूका लागि स्वर्ग र गरिबहरूका लागि नर्क नै प्रमाणित भैसकेको छ ।

अहिले नेपाली राजनीतिमा विभिन्न प्रकारका भ्रमहरू छर्ने काम हुँदै आएका छन् । पहिलो भ्रम भनेको वर्तमान संसदीय व्यवस्था अथवा भनौं लोकतान्त्रिक गणतन्त्र सबै नेपालीहरूको साझा सत्ता वा व्यवस्था भनेर छरिने भ्रम हो। वस्तुतः शोषक र शोषित अर्थात् उत्पीडक र उत्पीडितहरू सबैको हितगर्ने सत्ता वा व्यवस्था यो संसारमा कहीं कतै पनि खोजेर पाइँदैन । वस्तुतः यो सत्ता र व्यवस्था दलाल तथा नोकरशाही पुँजीपति र सामन्तवर्गकै सत्ता र व्यवस्था हो । यहाँ मजदुर, किसान र लाखौँ बेरोजगार युवाहरू मात्र होइन राष्ट्रिय पुँजीपति वर्ग सम्मका हक, अधिकारको रक्षा तथा प्राप्ति हुन सकेको छैन। त्यस्तै, यहाँ छरिएको अर्को भ्रम भनेको वर्तमान सरकार कम्युनिस्ट सरकार हो भन्ने भ्रम हो । वस्तुतः यो सरकार कम्युनिस्ट सरकार होइन । यदि यो कम्युनिस्ट सरकार हुन्थ्यो भने यसले सर्वप्रथम मजदुरहरूको तलबमानमा वृद्धि गर्दथ्यो, अनि मजदुरहरूलाई उद्योग, व्यवसायको स्वामी बनाउँथ्यो, गरिब, किसान, सुकुम्वासी तथा हली ,गोठालाहरूलाई, जमिन दिन्थ्यो । महिला, दलित, जनजाति, मधेशी, मुसलमानलगायतका उत्पीडित जनसमुदायका अधिकारहरूलाई स्थापित गर्दथ्यो । वेरोजगारी समस्या हल गर्दथ्यो। साम्राज्यवादी, नवउदारवादी अर्थतन्त्र र निजीकरणका विरुद्ध सार्वजनिकीकरण तथा सामूहिकीकरणको अभियान थाल्दथ्यो। भारतीय विस्तारवादसित भए गरिएका सबै असमान सन्धि सम्झौताहरू खारेज गर्दथ्यो । अनि देशको राष्ट्रिय स्वाधीनताको सम्मान गर्दै देश र जनताको हितमा प्राकृतिक स्रोतसम्पदाहरूको सदुपयोग गर्दथ्यो । परन्तु वर्तमान सरकारले उक्त काम गरेको छैन र गर्न पनि सक्तैन। वास्तवमा यो पनि दलाल तथा नोकरशाही पुँजीपति र सामन्तवर्गकै हक, हितको प्रतिनिधित्व गर्ने सरकार हो ।

रुसमा समाजवादी र चीनमा नयाँ जनवादी क्रान्ति सम्पन्न भए पश्चात् संसारका विभिन्न देशका पुँजीपति वा पुरातनपन्थी शक्तिहरूले संसद्वाद र संसदीय लोकतन्त्रको आयु लम्ब्याउनका लागि लोकतन्त्र वा प्रजातन्त्रका पछाडि समाजवाद जोड्न वाध्य भए । उनीहरूले पार्टीको कार्यक्रममा समाजवाद राख्ने, संविधानमा समाजवादलाई समावेश गर्ने, पुँजीवादी तथा समाजवादी दुबै अर्थतन्त्रलाई मिलाई मिश्रित अर्थतन्त्रको नारा दिने, कम्युनिस्ट नामधारी संशोधनवादी पार्टीहरूलाई संसद्मा जान प्रोत्साहित गर्नेजस्ता काम गरे । यद्यपि विश्वमा समाजवादी सत्ता ढलेपछि स्थितिमा नकारात्मक परिवर्तन आयो । तर, कम्युनिस्टहरूको प्रभाव भएका ठाउँमा प्रतिक्रियावादीहरू त्यसो गर्न अझै पनि बाध्य छन् । नेपालमा पनि अहिले ठीक यही भइरहेको छ ।

परन्तु आज परिस्थिति वदलिंदै छ । विश्व साम्राज्यवाद लामो समयदेखि संकटग्रस्त रहिआएको छ । नव उदारवादी अर्थतन्त्रले पनि आफ्नो आयु लम्ब्याउन मुस्किल परिरहेको छ। विश्व साम्राज्यवाद र नवउदारवादको संरक्षक बन्दै आएको पुरानो संसदीय लोकतन्त्र निकै जीर्ण बन्दै गएको छ। यो स्थितिमा विश्वमा साम्राज्यवादको विकल्प वैज्ञानिक समाजवाद नै हो र त्यो बाहेक अर्को हुनै सक्तैन । प्रतिक्रियावादी, सारसंग्रहवादी, बहुलवादी तथा निम्नपुँजीवादी समाजवाद र वैज्ञानिक समाजवादका बीचको भिन्नताबारे जनमानसमा स्पष्ट पार्न जरुरी छ । आज नेपालमा कम्युनिस्ट नामधारी सरकारी पार्टीले समाजवादको मुकुण्डो धारण गर्दै लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई संस्थागत गर्ने र नवउदारवादी अर्थतन्त्रको मतियार बन्ने जुन कसरत गरिरहेको छ त्यसको विरोध तथा भण्डाफोर गर्न आवश्यक छ ।

इतिहासले के प्रमाणित गरिसकेको छ भने लोकतान्त्रिक संसदीय व्यवस्था र समाजवाद वर्गीय हित तथा वर्गसंघर्षको धर्तीमा खडा भएका हुन्छन् । हामीले यस तथ्यलाई राम्रोसंग आत्मसात गर्नु पर्दछ। तसर्थ, मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादको आलोक, सर्वहारावर्गको नेतृत्व र उत्पीडित वर्ग तथा आम जनसमुदायको एकतामा आधारित जनताको जनवादी राज्यसत्ताको स्थापनाका लागि आवश्यक आधार तयार पार्दै जानु पर्दछ । नेपालमा नयां जनवादी क्रान्ति सम्पन्न गरी वैज्ञानिक समाजवाद हुँदै साम्यवादको ऐतिहासिक यात्रामा अगाडि वढ्नका लागि हामीले सङ्घर्षको बाटो अवलम्बन गर्नु पर्दछ ।

२ असोज २०७६

काठमाडौंदेखि बुतिंवाडसम्मको आरामदायी र भरपर्दो यात्राका लागि हामीलाई सम्झनुहोस्।

रुद्रताल यातायात प्रा.लि.

प्रधान कार्यालय :
ढोरपाटन- १ बागलुङ्ग
शाखा कार्यालय :
बालाजु, काठमाडौं
सम्पर्क : ०१- ४३५२२२२
९८५१०४९९५१
कृपया टिकट र रिजर्भका लागि हामीलाई सम्झनुहोस्।

हार्दिक शुभकामना

विजया दशमी, शुभदीपावली तथा छठ पर्व २०७६ को अवसरमा हाम्रा सम्पूर्ण ग्राहकवर्ग तथा देश विदेशमा रहनु हुने नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक शुभकामना ।

हामीकहाँ हाडजोर्नी, नशा, प्यारालाइसिस, साइटीका, मुख बाङ्गो हुने ग्याष्टिक, पिनास, सामान्य दम, प्रेसर, चर्म रोग, सुगर आदि रोगहरूको उपचार गरिन्छ ।

यज्ञ बहादुर के.सी

प्यूठानी अकुपंचर तथा पोलिक्लिनिक प्रा.लि.

फोन नं. ०७५-५२१२०९, मो. ९८४७३७४९६५, बसपार्क तानसेन पाल्पा।

यी जनपक्षीय मिडियाहरू खोजी खोजी पढौं !

- www.moolbato.com
- www.daunnenews.com
- www.isthaniyapatra.com
- www.navadristi.com
- www.hamrokalapani.com
- www.hamroonline.com
- www.newsabhiyan.com
- वर्गदृष्टि साप्ताहिक
- दाउन्ने साप्ताहिक
- स्थानीयपत्र साप्ताहिक
- छापामार साप्ताहिक
- नयाँ कोशी मासिक
- दायित्वबोध त्रैमासिक

साल्ट ट्रेडिङ्ग कर्पोरेशन लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित STC ग्याँस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको मित्र बाहिर रवर कोट मै बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुक्क हुनुहोस्

मेट्रो काठमाडौं ग्याँस इण्डष्ट्रिज लिमिटेड
जुंगे खोला, धादिङ्ग
सम्पर्क कार्यालय कालिमाटी, काठमाडौं,
फोनः ४१८६८१६, सनराईज बैंक रहेको भवनको माथिल्लो तल्ला
ईमेलः metro@stcnepal.com

साल्ट ट्रेडिङ्ग समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

प्रकाशक : वर्गदृष्टि मिडिया प्रा.लि., **प्रबन्ध निर्देशक** : हुकुमबहादुर सिंह, **सम्पादक** : इन्द्रबहादुर राउत, **फोटो**: जय दाहाल, **कार्यालय** : काठमाडौं-१०, बुद्धनगर **सम्पर्क नं.** : ९८५११३४८३०, ०१-५२६०११२ **इमेल** : bargadristi073@gmail.com, **मुद्रण** : सुजल अफसेट प्रेस, बागबजार, काठमाडौं ।